КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва випускової кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

на тему: Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів

Платонова Анна Сергіївна
(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2025 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер’єрах оздоровчих центрів
(назва)

Здобувач
Платонова Анна Сергіївна
(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

Я як здобувач вищої освіти КНУБА розумію і підтримую політику закладу з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дизайн
(спеціальність)
Середовищний і промисловий дизайн
(освітня програма)
Група ДНм-24

Керівник Третяк Ю.В.
(прізвище та ініціали)
д. арх., професор
(вчене звання, науковий ступінь)
Рецензент Кащенко О.В.
(прізвище та ініціали)
д.т.н., професор
(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____
Випускова кафедра:____Дизайну_____
Ступінь вищої освіти: магістр
Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____
Освітня програма:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2025 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

_____Платонова Анна Сергіївна_____
(прізвище, ім’я та по батькові здобувача)

1. Тема роботи ___Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер’єрах оздоровчих центрів_____
затверджена наказом ректора КНУБА № 1753/19/25 від «16»10 2025 року
2. Керівник роботи
_____Третяк Юлія Вікторівна, д. арх. , професор_____
(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
3. Термін подання здобувачем роботи до захисту_____
4. Зміст пояснювальної записки за розділами:
Р. 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТА НАУКОВОЇ ДОСЛІДЖУВАНОСТІ ОБРАНОГО НАПРЯМКУ_____
Р. 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ’ЄКТІВ ДИЗАЙНУ ТА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ
Р. 3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОЗДОБЛЮВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА ДИЗАЙН ПРОСТОРІВ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ_____
Р. 4. УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ____
Р. 5. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ, КОНСТРУКТИВНЕ ТА КОМПОЗИЦІЙНЕ РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ МЕБЛІВ (ОБЛАДНАННЯ) ДЛЯ ІНТЕР’ЄРУ_____
5. Графічний матеріал за розділами
Р. 1. Сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер’єрі_____

Р. 2.Психоемоційні аспекти сприйняття оздоблювальних матеріалів_____

Р. 3.Матеріали для оздоблення приміщень звукотерапії_____

Р. 4.Матеріали для оздоблення приміщень ароматерапії_____

Р. 5. Особливості сприйняття кольорів людиною в інтер'єрному середовищі_____

6. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	Підпис
Розділ 1.	Третяк Ю.В.		
Розділ 2.	Третяк Ю.В.		
Розділ 3.	Третяк Ю.В.		
Розділ 4.	Третяк Ю.В.		
Розділ 5	Третяк Ю.В.		

7. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	03.10.25
Розділ 2.	17.10.25
Розділ 3	31.10.25
Розділ 4	21.11.25
Розділ 5	05.12.25
Направлення роботи на перевірку на плагіат	20.12.2025
Остаточне оформлення роботи	10-11.12.25
Попередній захист роботи на кафедрі (допуск)	17.12.25
Захист роботи перед ЕК	23-24.12.2025

9. Дата видачі завдання _____15.09.2025_____

Керівник	_____	Третяк Ю.В.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Здобувач	_____	Платонова А.С.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТА НАУКОВОЇ ДОСЛІДЖУВАНОСТІ ОБРАНОГО НАПРЯМКУ

1.1. Історичні аспекти формування інтер'єрів оздоровчих закладів……11

1.2. Теоретичні основи сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторі та аналіз наукових джерел з теми дослідження……..13

1.3. Психофізіологічні чинники впливу оздоблювальних матеріалів на людину……20

Висновки до Розділу 1.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ДИЗАЙНУ ТА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ

2.1. Аналіз дизайну середовища сучасних оздоровчих центрів в Україні та за кордоном……31

2.2. Характеристика прийомів використання матеріалів в дизайні інтер'єрів оздоровчих закладів……38

2.3. Аналіз діючих нормативів і стандартів у сфері дизайну інтер'єрів оздоровчих студій……40

Висновки до Розділу 2.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОЗДОБЛЮВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА ДИЗАЙН ПРОСТОРІВ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ

3.1. Методичні підходи до оцінки сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрі……46

3.2. Класифікація оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах закладів оздоровлення……50

3.3.Закономірності сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих закладів……54

Висновки до Розділу 3.

РОЗДІЛ 4. УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ
4.1. Характеристика архітектурного об’єкта (вихідні дані)…….58
4.2. Планувальне, об’ємно-просторове та образне рішення інтер’єрів об’єкта……62
4.3. Меблі, матеріали та обладнання……..66

Висновки до Розділу 4.
РОЗДІЛ 5. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ, КОНСТРУКТИВНЕ ТА КОМПОЗИЦІЙНЕ РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ МЕБЛІВ (ОБЛАДНАННЯ) ДЛЯ ІНТЕР’ЄРУ
5.1. Аналіз вимог до спеціалізованого обладнання оздоровчих просторів…78
5.2. Етапи розроблення дизайн-концепції елементу меблів.....83
5.3. Конструктивні та матеріальні особливості виробу.....88
Висновки до Розділу 5.

ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Сучасний підхід до проєктування інтер'єрів базується на пошуку балансу між естетикою, ергономікою та психологічним впливом простору на людину. Особливого значення ця тенденція набуває у сфері оздоровчих центрів, серед яких важливу роль відіграють студії медитацій - простори, покликані забезпечити емоційну рівновагу, внутрішній спокій та концентрацію уваги.

Актуальність теми

В умовах зростаючого темпу життя, інформаційного перевантаження та високого рівня стресу потреба у створенні гармонійних середовищ для відновлення психологічного балансу стає особливо актуальною, особливо в наш час. Дизайн студій медитацій вимагає тонкого поєднання естетичних, сенсорних і функціональних характеристик, здатних впливати на сприйняття простору людиною.

Серед усіх чинників, що формують атмосферу таких інтер'єрів, оздоблювальні матеріали відіграють ключову роль. Вони визначають тактильні й зорові відчуття, акустичний комфорт, мікроклімат і навіть психологічне сприйняття простору. Матеріали з природною фактурою, теплими відтінками та екологічною чистотою сприяють релаксації, створюють відчуття безпеки, стабільності та єдності з природою - що є базовими принципами філософії медитаційного середовища.

Дизайн таких просторів вимагає тонкого поєднання естетичних, сенсорних і функціональних характеристик, здатних впливати на сприйняття простору людиною. Серед усіх чинників, що формують атмосферу інтер'єру, оздоблювальні матеріали відіграють ключову роль. Вони визначають тактильні й зорові відчуття, акустичний комфорт, мікроклімат і навіть тип психологічного впливу середовища. Матеріали з природною фактурою, теплими відтінками та високою екологічністю сприяють релаксації, формують відчуття безпеки, стабільності та єдності з природою -базові засади медитативного середовища.

Незважаючи на значущість теми, питання сприйняття оздоблювальних матеріалів у медитативних та оздоровчих просторах досі залишається недостатньо

дослідженим. Існуючі наукові джерела здебільшого розглядають загальні аспекти психофізіологічного впливу середовища, однак не приділяють належної уваги системному аналізу матеріалів як самостійного чинника формування емоційно-комфортного простору.

Постановка наукової та проєктної проблеми

Наукова проблема полягає у відсутності комплексних досліджень, що розкривають взаємозв'язок між фізико-тактильними, сенсорними та емоційними характеристиками оздоблювальних матеріалів і особливостями їх сприйняття користувачами оздоровчих центрів, зокрема студій медитацій.

Проєктна проблема полягає у недостатньо сформованих принципах вибору та застосування оздоблювальних матеріалів, які б одночасно відповідали вимогам ергономіки, гігієни, безпеки, стійкості, естетики та психоемоційного комфорту.

Мета дослідження

Метою магістерської роботи є виявлення особливостей сприйняття оздоблювальних матеріалів у студіях медитацій та формування принципів їх вибору й використання у процесі проєктування інтер'єрів оздоровчих центрів.

Завдання дослідження

Проаналізувати наукові джерела щодо сенсорного, психологічного та емоційного впливу оздоблювальних матеріалів у інтер'єрному середовищі; визначити функціонально-планувальні особливості оздоровчих центрів та студій медитацій; класифікувати оздоблювальні матеріали за їх фізичними, сенсорними, екологічними та психоемоційними характеристиками; дослідити особливості сприйняття матеріалів користувачами у контексті комфортності, безпеки та релаксації; встановити критерії відповідності матеріалів вимогам оздоровчих просторів; сформувати принципи та рекомендації щодо їх вибору і застосування; запропонувати проєктні рішення інтер'єру студії медитацій з урахуванням результатів дослідження.

Об'єкт дослідження

Інтер'єр середовища оздоровчих центрів та студій медитацій.

Предмет дослідження

Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів у медитативних інтер'єрах та їх вплив на психоемоційний стан користувачів.

Наукова новизна

Уперше систематизовано сенсорні, фізичні та психологічні характеристики оздоблювальних матеріалів у контексті медитативних просторів; удосконалено підхід до вибору матеріалів шляхом урахування реабілітаційних, екологічних та сенсорно-психологічних вимог; подальшого розвитку набула методика аналізу взаємодії користувача з матеріально-просторовим середовищем та принципи формування інтер'єрів оздоровчих центрів із позиції сенсорної екології.

Практична значущість

Результати дослідження можуть бути використані у проєктуванні інтер'єрів оздоровчих центрів, студій медитацій та реабілітаційних просторів; у розробленні рекомендацій щодо вибору екологічних, безпечних і психологічно комфортних оздоблювальних матеріалів; у професійній діяльності дизайнерів та архітекторів; у подальших наукових дослідженнях сенсорного впливу матеріалів на людину.

Апробація роботи

Основні положення та результати дослідження були представлені на наукових семінарах, фахових конференціях та під час проміжних етапів виконання магістерського проєкту.

Платонова А., Косаревська Р.О. СИМВОЛІКА РАВЛИКА У БРЕНДИНГУ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ. *Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: до 150-річчя Олександра Вербицького*: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Київ (21-23 травня 2025 р.), Київ: НАОМА, 2025. С.399-400. URL: https://drive.google.com/file/d/1-wxce8s1-K3ga83ffUacXn6jyPCyDccA/view

Платонова А.С., Третяк Ю.В., 'Особливості використання оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів**'.** «Міжнародна науково-технічна конференція "Архітектура історичного Києва. Актуальні перспективи відбудови»

(Науковий керівник: доктор архітектури, професор, завідувач кафедри дизайну архітектурного факультету КНУБА Третяк Юлія Вікторівна).

Обсяг та структура роботи

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків; загальний обсяг становить 103 сторінки, містить 26 рисунків та 3 таблиці.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТА НАУКОВОЇ ДОСЛІДЖУВАНОСТІ ОБРАНОГО НАПРЯМКУ

1.1. Історичні аспекти формування інтер'єрів оздоровчих закладів

Історія розвитку оздоровчих просторів тісно пов'язана з еволюцією уявлень людства про здоров'я, гармонію тіла і духу, а також вплив навколишнього середовища на психофізичний стан людини. Протягом різних історичних епох інтер'єри таких закладів зазнавали суттєвих трансформацій - від сакральних і природно орієнтованих просторів до високотехнологічних сучасних комплексів, що поєднують функціональність, естетику та терапевтичний вплив.

Перші оздоровчі простори з'явилися ще у стародавніх цивілізаціях. У Давньому Єгипті, Греції та Римі гігієнічні та відновлювальні процедури мали важливе соціокультурне значення. Зокрема, римські терми були не лише місцями для купання, але й центрами відпочинку, спілкування та духовного очищення. Їхні інтер'єри характеризувалися монументальністю, симетрією, використанням природного каменю, мармуру, мозаїк та складних інженерних рішень для циркуляції повітря і води. Матеріали обиралися не лише за декоративними властивостями, а й за їхньою здатністю створювати відчуття стабільності, прохолоди й величі - тобто певного психоемоційного ефекту. [1]

У середньовіччі уявлення про оздоровлення зміщуються в бік духовних практик. Монастирські комплекси, що включали лікарні, купальні та місця для молитви, вважалися просторами цілісного зцілення - фізичного і духовного. Архітектура і внутрішнє оздоблення були спрямовані на створення аскетичного, споглядального середовища: переважали натуральні матеріали (камінь, дерево), мінімум декору, м'яке природне освітлення. Саме тоді почала формуватися ідея терапевтичного впливу простоти, природності та світла на психоемоційний стан людини - принцип, який зберігається в оздоровчому дизайні донині. Оздоровчі центри, орієнтовані на практики медитації, багато в чому беруть свій початок із монастирських архітектурних комплексів Сходу**,** де формувалися перші простори, присвячені гармонізації тіла й духу. У буддійських монастирях - віхарах та студіях

для дзен-практик - інтер’єр мав на меті створити умови для внутрішньої зосередженості, відчуття спокою та єднання з природою. Архітектура таких споруд завжди була мінімалістичною, із домінуванням натуральних матеріалів - дерева, каменю, бамбуку, глини. Важливим елементом став зв’язок із ландшафтом: монастирі розташовувалися в горах або біля водойм, а в інтер’єрі часто застосовувалися відкриті галереї, внутрішні сади й водойми, що символізували чистоту думки. Простір не перевантажувався деталями, а гармонія досягалася через ритм конструкцій, гру світла та тіні, фактуру поверхонь**.** Такі принципи - спокійна кольорова палітра, природні матеріали, рівновага форм - стали основою сучасного дизайну студій медитацій**,** які є продовженням філософії буддистських монастирів і поєднують духовний сенс із естетикою природної простоти. [2]

В епоху Відродження та Нового часу, з розвитком медицини та гігієни, оздоровчі заклади набувають більш наукового характеру. З’являються санаторії, водолікарні, курортні комплекси, які розташовуються переважно в природних ландшафтах - біля джерел, у горах, на узбережжі. Їхні інтер’єри орієнтовані на природну гармонію, що відображається у виборі матеріалів: дерево, мармур, кераміка, текстиль натурального походження. Водночас просторове рішення передбачає відкритість, легкість, максимальне проникнення природного світла, що сприяє відчуттю єдності з природою. [3]

У XIX–XX століттях розвиток оздоровчих просторів відбувався під впливом промислової революції, нових технологій і матеріалів. У цей період активно впроваджуються метал, скло, бетон, що дало змогу розширити функціональні можливості архітектури, однак поступово зменшило емоційну теплоту інтер’єрів. Реакцією на технократизм XX століття стає поява напрямів, орієнтованих на людину та природу: функціоналізм, органічна архітектура Ф. Л. Райта, а пізніше - біофільний дизайн і концепції сталого розвитку.

Починаючи з другої половини XX століття, формується нове розуміння оздоровчих просторів як інтегрованих середовищ, у яких поєднано архітектуру, дизайн, психологію, екологію та філософію людиноцентризму. Інтер’єр таких об’єктів має не лише виконувати функціональні завдання, а й бути інструментом

впливу на свідомість і підсвідомість користувача. Це особливо актуально для студій медитацій, що виникли на стику східної філософії та сучасних європейських дизайн-практик. [4]

Філософія східних культур - зокрема, дзен-буддизму, йоги, даосизму - суттєво вплинула на формування принципів дизайну оздоровчих інтер'єрів. Природність, простота, рівновага, чистота ліній і матеріалів стали основними складовими таких просторів. Традиційна японська архітектура з її використанням дерева, бамбуку, паперу, каменю і мінімалістичних форм стала джерелом натхнення для сучасних дизайнерів медитативних студій.

У XXI столітті студії медитацій еволюціонували у мультисенсорні середовища, де взаємодіють світло, звук, запах, текстура і температура. Оздоблювальні матеріали розглядаються не просто як декоративний елемент, а як ключовий інструмент формування емоційного стану користувача. Натуральні поверхні, тактильно приємні фактури, теплі нейтральні кольори та екологічно безпечні компоненти сприяють створенню атмосфери гармонії, що відповідає потребам сучасної людини у відновленні внутрішнього балансу. [5]

Таким чином, історичний розвиток інтер'єрів оздоровчих закладів демонструє постійне прагнення до гармонізації простору та людини. Від античних терм до сучасних студій медитацій простежується еволюція розуміння ролі матеріального середовища у процесах зцілення та саморегуляції. Сьогодні це розуміння набуває нового змісту, де дизайн оздоблювальних матеріалів стає засобом формування психологічно комфортного, естетично збалансованого і функціонально досконалого середовища оздоровчого призначення.

1.2. Теоретичні основи сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторі та аналіз наукових джерел з теми дослідження

Сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторі є комплексним психофізіологічним процесом, що поєднує в собі зорові, тактильні, акустичні та навіть емоційно-асоціативні аспекти взаємодії людини з простором. У контексті

оздоровчих інтер’єрів, зокрема студій медитацій, де головною метою є досягнення стану гармонії, релаксації та внутрішнього балансу, особливо важливо забезпечити цілісне сприйняття матеріального середовища, яке б сприяло психологічному комфорту та відновленню енергійного стану користувача.

З позицій архітектурно-дизайнерської теорії, оздоблювальні матеріали виступають не лише елементом оформлення, а й засобом формування просторового образу, його атмосфери, ритму, фактурної виразності та емоційного звучання. Матеріал у цьому контексті набуває комунікативної функції - він «спілкується» з людиною через фактуру, колір, температуру поверхні, відбиття світла та тактильні властивості. Відповідно, сприйняття матеріалу тісно пов’язане з культурним контекстом, особистим досвідом користувача та загальною сенсорною чутливістю. [6]

Згідно з теорією гештальту, людське сприйняття прагне до цілісності та узгодженості. Тому при використанні оздоблювальних матеріалів у просторі важливо забезпечити гармонію між усіма складовими інтер’єру - кольором, фактурою, освітленням, формою та масштабом. Матеріали, які контрастують або конфліктують між собою, можуть викликати відчуття напруження, тоді як природні, тактильно приємні поверхні сприяють емоційній стабільності та зниженню стресу. [7]

Одним із вагомих наукових досліджень у сфері психології сприйняття матеріалів у просторі є робота, проведена під керівництвом Дж. Гібсона та розвинена у концепціях екологічного сприйняття середовища (Environmental Perception Theory). У межах цього підходу розглядається взаємозв’язок між властивостями матеріалу, просторовим контекстом та психоемоційними реакціями людини. Дослідники довели, що кожен матеріал не лише формує візуальний образ середовища, а й виступає носієм сенсорних і символічних значень, які зчитуються користувачем інтуїтивно. Наприклад, у серії експериментів, проведених у лабораторіях Массачусетського технологічного інституту, учасникам пропонували оцінити різні інтер’єрні середовища, створені з використанням натурального дерева, бетону, скла та текстилю. Результати засвідчили, що дерев’яні поверхні

викликали відчуття тепла, гармонії та довіри; бетонні - асоціювалися зі стабільністю, але водночас із холодністю й відчуженістю; текстильні матеріали викликали почуття комфорту та затишку, тоді як скло сприймалося як символ відкритості, духовності та легкості. [8] [9]

Особливо важливо, що ці реакції виявлялися на підсвідомому рівні: навіть коли учасники не могли чітко описати свої відчуття словами, фізіологічні показники (серцевий ритм, активність мозку, рівень кортизолу) свідчили про зміну емоційного стану залежно від типу оздоблення. Ці результати стали основою для подальших досліджень у галузі дизайн-психології, які довели, що правильний добір матеріалів у просторах для відпочинку, медитації або оздоровлення може значно підвищити рівень релаксації та відновлення. Зокрема, використання натуральних, теплих текстур (дерево, бамбук, льон, камінь) сприяє зниженню рівня тривожності та стимулює почуття безпеки, тоді як надмірне використання холодних або синтетичних поверхонь викликає сенсорне перенасичення й емоційне відчуження. Таким чином, наукові дані підтверджують, що матеріал у просторі не є лише декоративним елементом, а стає активним учасником формування психоемоційного досвіду людини, особливо у середовищах, спрямованих на відновлення внутрішньої гармонії - таких, як студії медитацій та оздоровчі центри.

У студіях медитацій доцільним є використання матеріалів, які мають природне походження та м’яку сенсорну дію: деревина, бамбук, льон, камінь, глина, штукатурки на мінеральній основі. Їх фактурна автентичність створює відчуття контакту з природою, що є важливою умовою для внутрішнього відновлення. [10]

З точки зору ергономіки та естетики середовища, важливим є баланс між візуальною насиченістю матеріалів і просторовою «чистотою». Надлишок декоративності або строкатих фактур може перевантажувати сприйняття, тоді як мінімалістичні рішення з чіткою текстурною логікою - сприяють концентрації, медитативності та візуальному спокою.
У цьому сенсі матеріали виступають інструментом створення певної атмосфери - тиші, легкості, умиротворення або навпаки, енергетичної активності. У оздоровчих

просторах оптимальним є домінування матових, дифузних поверхонь, що пом’якшують світло, мінімізують відблиски і створюють ефект м’якого розсіяного середовища.

Велике значення має також взаємодія матеріалів із освітленням. Природне денне світло, що змінює свій спектр протягом доби, здатне по-різному виявляти фактуру поверхонь. Наприклад, грубе дерево при м’якому теплому світлі виглядає затишно й заспокійливо, а при холодному штучному - може сприйматися грубувато. Тому у процесі проектування студії медитацій важливо враховувати не лише власне властивості матеріалів, а й їхню реакцію на динаміку освітлення, що впливає на загальне психоемоційне враження від простору.

Сприйняття матеріалів також пов’язане із принципом біофільного дизайну - концепції, яка базується на відновленні зв’язку людини з природою через просторові, матеріальні та сенсорні рішення. Використання натуральних матеріалів, екологічно чистих покриттів, природних кольорових гами та органічних форм стимулює позитивні емоції, знижує рівень стресу й сприяє підвищенню когнітивної та емоційної рівноваги. У студіях медитацій це особливо актуально, адже простір має не лише бути естетично приємним, а й працювати як інструмент психологічного відновлення. [11]

Таким чином, теоретичні основи сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторі полягають у взаємозв’язку між сенсорним, емоційним і культурним досвідом людини та фізичними властивостями матеріалів. Для оздоровчих центрів, де інтер’єр виконує функцію медіатора між тілом і свідомістю, вибір матеріалів стає не лише питанням естетики, але й психофізіологічного комфорту. Оптимальне поєднання природних текстур, спокійної кольорової гами, ергономічних форм і продуманого освітлення створює передумови для гармонійного простору, в якому матеріал перетворюється на засіб терапії та внутрішнього балансу.

Аналіз доступної наукової літератури показує, що тема сприйняття оздоблювальних матеріалів у контексті оздоровчих інтер’єрів визначалася на перетині кількох міждисциплінарних напрямів: психології середовища, досліджень мультисенсорного сприйняття, дизайнерської практики біофільного підходу та

емпіричних експериментів із вимірюванням як суб'єктивних, так і фізіологічних реакцій на матеріали. У межах цих напрямів можна виокремити кілька сталих тематичних ліній, на які спирається сучасна наукова дискусія, а також критичних прогалин, релевантних для теми магістерської роботи «Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів (на прикладі студії медитацій)». [12]

По-перше, значна частина емпіричних робіт підкреслює роль тактильного досвіду як самостійного фактору формування емоційної оцінки матеріалів. Класичний приклад - експерименти з дослідження тактильного сприйняття деревини, у яких було показано, що необроблені або мінімально оброблені дерев'яні поверхні викликають більш позитивні емоційні реакції, ніж глянцеві або жорстко оброблені зразки; при цьому ці реакції корелюють із суб'єктивними оцінками «теплоти», «затишку» та «природності» матеріалу, що має безпосереднє значення для проектування релаксаційних просторів. Цей висновок опирається на лабораторні експерименти з активною пальцевою експлорацією поверхонь та аналізом емоційних дескрипторів, ілюструючи, що тактильна якість матеріалу - не декоративна деталь, а важливий чинник, що змінює психоемоційний стан користувача. [13]

По-друге, сучасні огляди з мультисенсорного сприйняття демонструють, що людиною простір сприймається як інтегрована сенсорна конструкція: зорові, тактильні, акустичні й навіть запахові сигнали взаємодіють та модулюють один одного. Це означає, що ефект певного матеріалу в інтер'єрі залежить не лише від його окремих властивостей (фактура, колір, температура поверхні), а й від того, як він взаємодіє з іншими елементами: освітленням, кольоровою гамою, акустикою та організацією простору. Для студій медитацій це має практичний наслідок - проектувати матеріально-тактильні рішення слід у поєднанні з контрольованим освітленням і акустикою, аби посилити бажану ресторативну реакцію. [14]

Третя лінія досліджень пов'язана з концепцією біофільного дизайну та його емпіричною ефективністю у контексті оздоровчих середовищ. Роботи, присвячені біофілії, узагальнюють дані про те, що наявність природних елементів і матеріалів

у середовищі може знижувати показники стресу, покращувати настрій та посилювати відчуття відновлення. При цьому важливо відзначити, що «натуральність» слугує тут не естетичним маркером самою по собі, а як тригер для глибинних асоціативних та фізіологічних реакцій - наприклад, відчуття «заземленості» або підвищення відчуття безпеки. Ці узагальнення підтверджуються систематичними оглядами та практичними посібниками з біофільного дизайну, що робить концепцію важливою теоретичною основою для вибору матеріалів у студіях медитації. [15]

Водночас література демонструє певну неоднозначність і нюансованість результатів. Останні емпіричні дослідження, які одночасно вимірюють і суб'єктивні оцінки, і фізіологічні маркери (наприклад, електродермічну активність, температуру шкіри), показують, що не завжди очевидні уявлення про «найбільш відновлюючий» матеріал підтверджуються експериментальними даними: в окремих умовах скло або матові фарби отримують високі бали за показником відновлюваності, тоді як деякі варіації деревини можуть не демонструвати однозначної переваги. Це вказує на наявність модераторів ефекту - наприклад, колір, ступінь обробки поверхні, культурні очікування респондентів та контекст застосування - які необхідно враховувати при інтерпретації результатів і при перенесенні їх у практику. Такий нюанс важливий для проєктування студії медитацій: універсальних «рецептів» немає, потрібні контекстуалізовані рішення та тестування прототипів із користувачами.

Ще одна помітна тенденція - зростання мультидисциплінарних методик: поряд із традиційними опитувальниками дедалі частіше використовують комбіновані методи - віртуальні візуалізації (VR), біофізіологічні заміри та експерименти в реальних просторах. Це дає глибше розуміння як моментального емоційного відгуку, так і довготермінових ефектів матеріалів на самопочуття користувачів. Для теми магістерської роботи це означає: корисно поєднувати огляд літератури з власними емпіричними спостереженнями (наприклад, пілотні вимірювання самооцінки та простих фізіологічних маркерів під час сесій у студії

медитацій) або з експериментальними презентаціями матеріалів у VR-рендерах. [16]

З точки зору методологічних обмежень, у проаналізованих публікаціях помітні кілька малодосліджених питань, які мають бути враховані при подальшому дослідженні: по-перше, велика частина досліджень має невеликі вибірки і короткотривалі експозиції, що зменшує зовнішню валідність для реального використання в оздоровчих закладах; по-друге, культурні відмінності й індивідуальний досвід (наприклад, попередній контакт з природними матеріалами) часто ігноруються або недостатньо контрольовані; по-третє, взаємодія матеріалу зі світлом і звуком нечасто досліджується синхронно, хоча саме такі багаточуттєві взаємодії визначають реальний ефект у приміщенні. Ці обмеження диктують необхідність багатовимірного підходу в майбутньому дослідженні, де комбінуються якісні інтерв'ю, суб'єктивні опитувальники, фізіологія й імітація реального простору.

На підставі аналізу наукової літератури з питань сенсорного сприйняття матеріалів можна сформулювати кілька практично орієнтованих рекомендацій для проєктування інтер'єрів студій медитацій: надавати пріоритет натуральним текстурам із мінімальною обробкою (щоб зберегти тактильну «природність» матеріалу), застосовувати матові поверхні для пом'якшення світлових відблисків, комбінувати матеріали так, щоб компенсувати їхні психологічні властивості (наприклад, скло - для візуальної легкості у поєднанні з деревом - для тепла й заземленості), та проводити пілотні тести з кінцевими користувачами для виявлення локально важливих асоціативних ефектів. У науковому сенсі такі рекомендації випливають із поєднання результатів лабораторних експериментів, досліджень мультисенсорного сприйняття та оглядів біофільних практик. [17]

Підсумовуючи, академічна база щодо сприйняття оздоблювальних матеріалів у оздоровчих інтер'єрах є достатньо сформованою, але неоднорідною: існує переконливий емпіричний матеріал про позитивний вплив натуральних текстур (особливо деревини) на емоційне самопочуття, і в той же час - є сучасні дослідження, що вказують на важливість контексту, обробки поверхні та

мультисенсорної інтеграції. Враховуючи вищезазначені дослідження можна стверджувати, що варто спиратися на мультидисциплінарні підходи, чітко окреслити методологію (комбінувати суб'єктивні та об'єктивні вимірювання) і, за можливості, включити емпіричну перевірку матеріальних рішень у реальному або змодельованому просторі студії медитацій.

1.3. Психофізіологічні чинники впливу оздоблювальних матеріалів на людину

Нижче наведено пояснення термінів, що використовуються в Розділ 1.

Сенсорна трансдукція -процес перетворення фізичних стимулів (світла, звуку, текстури, запаху) у нервові імпульси, які передаються до центральної нервової системи.

Нейрофізіологічні реакції -зміни в роботі мозку та нервових шляхів у відповідь на сенсорні подразники.

Вегетативна нервова система (ВНС) -частина нервової системи, що автоматично регулює внутрішні процеси (серцебиття, дихання, тонус судин) і поділяється на симпатичний та парасимпатичний відділи.

Симпатична активація -фізіологічний стан мобілізації організму: підвищення пульсу, напруги м'язів, електропровідності шкіри.

Парасимпатичний тонус -фізіологічний стан відновлення й релаксації: уповільнення пульсу, нормалізація дихання, зниження стресу.

Варіабельність серцевого ритму (HRV) -показник адаптивності серцевої діяльності; високі значення пов'язані зі станом спокою та відновлення.

Електродермальна активність (EDA) -зміна електропровідності шкіри під впливом стресу або емоційного збудження.

Лімбічна система -структура мозку, що відповідає за емоції, пам'ять та почуття безпеки; включає гіпокамп і амігдалу.

Ольфакторні шляхи -нервові канали, через які сигнали запаху потрапляють безпосередньо в лімбічну систему, минаючи кору великих півкуль.

Емоційна семантика матеріалу -набір емоційних і культурних асоціацій, які викликає матеріал (тепло дерева, стабільність каменю, стерильність металу).

Мультисенсорна інтеграція -об'єднання мозком інформації з різних сенсорних модальностей у єдиний образ простору.

Когнітивне навантаження -рівень ментального зусилля, необхідного для обробки інформації; у перенасичених сенсорних середовищах підвищується і заважає релаксації.

Конгруентність сенсорного середовища -узгодженість сигналів різних модальностей (колір + фактура + температура), що забезпечує психологічний комфорт.

Коефіцієнт звукопоглинання -здатність матеріалу поглинати звукову енергію і зменшувати реверберацію.

Резонанс матеріалу -властивість матеріалів підсилювати або змінювати звучання за рахунок власних коливань.

Леткі органічні сполуки (ЛОС) -хімічні речовини, що випаровуються з фарб, лаків, клеїв, плитних матеріалів і можуть викликати фізіологічні та емоційні реакції.

Емісійний профіль матеріалу -рівень і характер виділення хімічних сполук матеріалом у повітря.

Альфа- та тета-хвилі мозку -електричні ритми мозку, пов'язані з релаксацією, медитацією та зниженням тривожності.

Мікропориста структура -будова матеріалу з дрібними порами, що утримують аромати та пом'якшують акустику.

Сенсорне перевантаження -стан, коли кількість стимулів перевищує можливості обробки мозку, спричиняючи тривожність і втому.

Психофізіологічний вплив оздоблювальних матеріалів на людину -це комплексна сукупність механізмів, що поєднують сенсорну трансдукцію (перетворення фізичних стимулів у нервові сигнали), нейрофізіологічні реакції центральної та вегетативної нервової системи, ендокринні зміни та суб'єктивно-поведінкові відповіді. У контексті інтер'єрів оздоровчих центрів і, зокрема, студій

медитацій важливо розглядати ці механізми не як ізольовані явища, а як інтегровану мережу впливів, що формують загальний стан релаксації, уваги та відновлення.

Психофізіологічні чинники, що визначають особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів, охоплюють широкий спектр сенсорних, когнітивних та емоційно-регуляторних процесів, завдяки яким матеріальне середовище безпосередньо впливає на стан користувача. До ключових чинників належать сенсорні характеристики матеріалів (зорові, тактильні, акустичні та ольфакторні властивості), що активують різні рецепторні системи та формують первинну перцептивну реакцію. Важливу роль відіграють нейрофізіологічні та вегетативні механізми, пов'язані з регуляцією стресу, частоти серцевих скорочень, варіабельності серцевого ритму й загального рівня фізіологічної збудженості. Емоційно-семантичні чинники зумовлюють асоціативні реакції та формування почуття безпеки, комфорту чи напруги залежно від культурного досвіду, особистих уподобань і минулого сенсорного досвіду людини. Значущим є також мультисенсорний чинник -здатність мозку інтегрувати кілька сенсорних сигналів одночасно, що впливає на когнітивне навантаження та сприйняття гармонійності інтер'єру. Теплові та ергономічні чинники, пов'язані з тактильною температурою поверхонь, текстурою, зручністю контакту й безпекою пересування, визначають тілесний комфорт користувача. Не менш важливими є акустичні чинники, які формують якість звукового середовища та здатність людини до зосередження. Окрему групу становлять хімічні та екологічні чинники -емісія летких органічних сполук, гігієнічність і гіпоалергенність матеріалів, що впливають на самопочуття та тривалість перебування у просторі. Нарешті, індивідуально-поведінкові та культурні чинники модулюють реакцію на матеріали залежно від сенсорної чутливості, темпу життя, соціального контексту й очікувань користувачів, що особливо важливо при проєктуванні середовищ для релаксації, медитації та відновлення.

Нижче подано розгорнутий опис ключових психофізіологічних чинників, їхніх механізмів дії та практичних наслідків для проєктування оздоблення медитативних просторів.

1. *Сенсорні модальності та шляхи передачі стимулів*. Оздоблювальні матеріали стимулюють декілька сенсорних каналів одночасно. Візуальні характеристики (колір, яскравість, контраст, блиск), тактильні властивості (шорсткість/гладкість, пружність, температуру поверхні), акустичні властивості (коефіцієнт звукопоглинання, резонанс), а також хімічні сигнали (аромат матеріалу, випаровування летких органічних сполук) активують різні рецептори та сенсорні шляхи. Кожен з цих каналів має власну швидкість і характер обробки в центральній нервовій системі: наприклад, тактильні подразнення шкіри швидко передаються соматосенсорними шляхами до соматосенсорної кори, тоді як запахи впливають через ольфакторні шляхи, що мають прямі зв’язки з лімбічною системою (амігдала, гіпокамп), відповідальною за емоції і пам’ять. У результаті певні матеріали можуть викликати миттєві емоційні відгуки (через запах) або більш поступове формування відчуття комфорту (через тривалу експозицію тактильних/візуальних стимулів) [18].

2. *Вегетативна реакція і регуляція стресу*. Матеріали впливають на баланс симпатичної та парасимпатичної систем, що проявляється у змінах частоти серцевих скорочень (ЧСС), варіабельності серцевого ритму (HRV), електричної активності шкіри (EDA), крово- та шкірної температури. Натуральні, матові та текстуровані поверхні (дерево, натуральні тканини, камінь) пов'язують із підвищенням параметрів парасимпатичного тонусу (збільшення HRV, зниження ЧСС), що корелює зі зниженням суб’єктивної тривоги та підвищенням відчуття безпеки. На противагу, холодні, гладкі, яскраві або високоглянцеві поверхні (полірований метал, скло, глянцева плитка) можуть посилювати симпатичну активацію у вразливих індивідів, що проявляється підвищенням EDA та ЧСС. Для студій медитації бажано обирати матеріали, які сприяють активації парасимпатичних процесів та гасінню стресової реакції. [19]

3. *Активація системи винагороди та емоційна семантика матеріалів*. Через асоціативні мережі і попередній досвід деякі матеріали запускають позитивну афективну оцінку - відчуття приємності, безпеки, тепла. Ці емоційні оцінки опосередковано впливають на нейротрансмітерні системи (серотонін, дофамін), що модулюють настрій і мотивацію. Так, матеріали, що асоціюються з природою (дерево, камінь, натуральний текстиль), в більшості культур активують позитивні уявлення і можуть знижувати рівень тривожності, тоді як матеріали, пов'язані із стерильністю або технологічністю (багато пластику, блискучі метали), у деяких груп викликають дистанціювання або підвищену увагу - корисну у робочих просторах, але небажану для медитації.

4. *Мультисенсорна інтеграція та когнітивне навантаження*. Мозок об'єднує інформацію з різних модальностей у цілісний сенсорний образ. Несумісність сигналів (наприклад, візуальна «теплота» матеріалу при одночасній тактильній «холодності») створює когнітивний дисонанс, що підвищує навантаження і може знижувати здатність до релаксації. У медитативному просторі важливо забезпечити конгруентність: фактура, колір і температура матеріалу повинні давати узгоджений сенсорний сигнал - наприклад, візуально теплий тон + матова поверхня + приємна тактильність підсилюють відчуття спокою. [20]

5. *Теплові та тактильні характеристики*. Теплопровідність матеріалів впливає на первісне відчуття комфортності при контакті (підлога, сидіння, поручні). Матеріали з високою теплопровідністю (камінь, метал) початково відчуваються холоднішими, навіть при кімнатній температурі, і можуть викликати відчуття неприємності при босоніж чи торканні. Натомість матеріали з низькою теплопровідністю (дерево, текстиль) відчуваються «теплішими», що сприяє комфортному тілесному відчуттю. У медитаційних студіях важливо враховувати ці властивості у зонуванні - наприклад, місця тривалого сидіння або лежання мають бути виготовлені з матеріалів, що не створюють початкової холодності.

6. *Акустичні властивості матеріалів*. Звукопоглинання і резонанс матеріалів визначають акустичний простір, який

критично впливає на здатність до концентрації і внутрішнього зосередження. Тверді гладкі поверхні відбивають звук і можуть створювати реверберацію, що підвищує когнітивне навантаження і ускладнює релаксацію; м'які поверхні і текстиль поглинають шум, роблять простір «тихим» і сприяють внутрішньому зосередженню. При виборі оздоблення для студії медитації пріоритет мають матеріали з високим коефіцієнтом звукопоглинання або комбіновані системи (дерево + акустичні панелі + текстильні завіси). [21]

7. *Хімічна безпека та вплив легких органічних сполук* (ЛОС). Склад матеріалу та виділення ЛОС (фарби, лаки, клеї, ДСП із формальдегідом) можуть мати прямий фізіологічний вплив: подразнення слизових, головний біль, підвищення стресу та погіршення параметрів сну. Для оздоровчих просторів необхідно обирати матеріали з низьким емісійним профілем (сертифіковані екологічні лакофарбові системи, натуральні олії та воски, масивна деревина без шкідливих сполук), а також передбачати адекватну вентиляцію та експозицію матеріалів до часу «вивітрювання» перед використанням простору. [22]

8. *Індивідуальні та культурні модератори реакцій*. Психофізіологічні відповіді на матеріали модулюються індивідуальними особливостями (сенсорна чутливість, попередній досвід, травматичний досвід, психофізіологічний стан) та культурними кодами (значення матеріалу в конкретній культурі). Наприклад, для деяких користувачів камінь може асоціюватися із стабільністю, для інших - з похмурістю; деякі люди можуть мати підвищену тактильну чутливість і негативно реагувати на шорсткі поверхні. Це обумовлює необхідність проведення локальних пілотних тестувань та адаптації матеріального рішення під цільову аудиторію студії. [23]

9. *Поведінкові аспекти та ергономіка*. Оздоблення визначає фізичну взаємодію людини з простором: комфорт позиції під час сидіння/лежання, опори для рук, безпечні пороги та покриття підлоги. Більшість психофізіологічних ефектів проявляються саме в синергії емоційного ставлення і фізичного комфорту: неприємна поверхня або незручна висота сидіння можуть підвищити м'язову напругу, що знижує ефективність релаксації. Отже,

матеріал повинен бути як емоційно конгруентним, так і ергономічно придатним. [24]

10. *Сенсорний вплив запахів і звуків у просторі студії медитацій*

Окрім візуальних і тактильних характеристик, важливу роль у сприйнятті простору відіграють звукові та ароматичні подразники, які безпосередньо взаємодіють із глибинними структурами мозку, відповідальними за емоції, пам'ять і регуляцію фізіологічного стану. Їхній вплив має пряму психофізіологічну природу й може бути використаний як складова дизайн-рішення для досягнення цілісного терапевтичного ефекту.

1) Вплив запахів (ароматерапевтичний аспект)

Запахи сприймаються через ольфакторну систему, рецептори якої передають сигнали безпосередньо до лімбічної системи - зокрема, до амігдали та гіпокампу, що відповідають за емоційну пам'ять і почуття безпеки. На відміну від зорових чи слухових сигналів, ароматичні подразники не проходять складну когнітивну фільтрацію, тому діють миттєво, часто підсвідомо.

- Фізіологічний ефект. Аромати натуральних ефірних олій (лаванда, сандал, пачулі, жасмин, цитрус, евкаліпт) здатні знижувати частоту серцевих скорочень, артеріальний тиск і рівень кортизолу, активуючи парасимпатичну нервову систему, що відповідає за релаксацію.
- Психоемоційний ефект. Теплі, «земні» запахи (сандал, кедр, ваніль) асоціюються з відчуттям стабільності та внутрішнього заземлення, тоді як свіжі аромати (цитрус, евкаліпт, м'ята) стимулюють концентрацію й очищення.
- Матеріальний аспект. Оздоблювальні матеріали здатні утримувати або підкреслювати запахи. Пористі матеріали (глина, деревина, тканина) «вбирають» аромати, створюючи м'яке фонове випаровування; натомість холодні гладкі поверхні (скло, метал) швидше розсіюють запах, роблячи ароматичне середовище більш летким. Тому в залі ароматерапії доцільно використовувати матеріали з мікропористою структурою, які гармонійно взаємодіють із запахом - натуральну деревину, льон, бавовну, глиняну штукатурку.

З точки зору психофізіології, ароматотерапевтичний простір має бути збалансованим: надмірна насиченість запахом викликає сенсорне перевантаження та підвищення рівня стресу. Найсприятливішими є ароматичні градації низької інтенсивності (до 0,05 мг/м³), що підтримують постійний, м'який фон без домінування. [25]

2) Вплив звуків (звукотерапевтичний аспект)

Слухова система людини - один із найбільш чутливих сенсорних каналів, який реагує не лише на частоту і гучність, а й на акустичні якості простору: відбиття звуку, реверберацію, матеріальні резонанси. Звуки сприймаються не тільки через слух, але й тілесно - через вібрації, які відчуваються кістками й м'якими тканинами.

- Нейрофізіологічна дія. Низькочастотні звуки (близько 40–70 Гц), типові для тибетських чаш або гонгів, здатні синхронізувати ритми мозку, особливо альфа- і тета-хвилі, що відповідають за стан глибокої релаксації, медитації та зниження тривожності.
- Вегетативні ефекти. Повільні гармонійні звуки з мінімальною кількістю різких переходів знижують активність симпатичної системи, нормалізують дихальний ритм і пульс.
- Матеріальний аспект. Акустичні властивості поверхонь визначають якість звучання: тверді матеріали (бетон, скло) відбивають звук, створюючи реверберацію, тоді як м'які поверхні (текстиль, дерево, акустичні панелі з волокон) поглинають його. Для зали звукотерапії важливо забезпечити збалансований акустичний простір - поєднання дерев'яних елементів, тканинних драпіровок і м'яких панелей, що створюють «теплу», резонансно-гладку акустику.

Особливо ефективно у терапевтичному контексті працює синестетичне поєднання звуку і матеріалу: коли фактура, колір і звучання узгоджені між собою (наприклад, теплий тон деревини й низькі гармонійні частоти гонгу формують конгруентний емоційний образ). Це сприяє глибшому зануренню в медитативний стан і відновленню нервової системи.

3) Інтеграція запахів і звуків у загальну сенсорну систему інтер’єру

Психофізіологічні дослідження показують, що ароматичні та звукові стимули посилюють дію один одного - створюючи мультисенсорний ефект. Наприклад, спокійні звуки гонгів у поєднанні з легким ароматом лаванди знижують частоту серцевих скорочень значно ефективніше, ніж кожен стимул окремо. Це пояснюється взаємодією ольфакторних і слухових сигналів у лімбічній системі, що спільно активують центри задоволення та відновлення.

У просторі студії медитацій поєднання звукових і ароматичних характеристик із тактильними та візуальними властивостями матеріалів дозволяє досягти максимальної гармонії. Наприклад:

- у залі ароматерапії - теплі кольори, м’яке дифузне світло, натуральні тканини й пористі поверхні для поступового розсіювання аромату;
- у залі звукотерапії - дерев’яні поверхні з акустичною глибиною, мінімум реверберації, матові текстури для візуального спокою;
- у чайній зоні - легкі аромати трав і дерева, поєднані з природним теплом текстилю та спокійним звуковим фоном (дзюрчання води, природні звуки). [26]

Висновки по Розділу 1.

У ході теоретичного аналізу, виконаного в межах розділу 1, було встановлено, що сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторі є складною багатокомпонентною системою, у якій поєднуються фізичні, психологічні, естетичні та сенсорні чинники. Простір інтер’єру виступає не лише візуальним середовищем, а й носієм емоційного та психофізіологічного впливу на людину, формуючи її настрій, поведінку та внутрішній стан.

Визначено сутність і предмет дослідження, що полягає у вивченні особливостей сприйняття оздоблювальних матеріалів у контексті створення гармонійного оздоровчого середовища. Акцент зроблено на важливості

матеріально-просторової структури для досягнення психологічного комфорту користувача.

Під час дослідження теоретичних основ сприйняття оздоблювальних матеріалів у інтер'єрному середовищі з'ясовано, що кожен матеріал має власну емоційно-асоціативну семантику: дерево символізує природність і тепло, камінь - стабільність, текстиль -захищеність, скло -духовну відкритість. Такі асоціації формують підсвідоме сприйняття простору та визначають його психоемоційний характер.

Аналіз наукових джерел і публікацій показав, що у світовій практиці дизайн-психології існує значна кількість досліджень, які підтверджують взаємозв'язок між матеріалом і психічним станом людини. Виявлено, що природні та екологічно чисті матеріали позитивно впливають на нервову систему, тоді як синтетичні або холодні текстури часто викликають емоційну напругу.

Розглянуто психофізіологічні чинники впливу оздоблювальних матеріалів, зокрема роль звукових і ароматичних стимулів у формуванні сенсорного середовища. Встановлено, що звуки певних частот та аромати ефірних олій впливають на лімбічну систему мозку, сприяючи релаксації, зниженню тривожності та гармонізації внутрішнього стану. Матеріали з різною структурою (пористою чи гладкою) здатні підсилювати або послаблювати дію цих сенсорних ефектів, тому їхній добір є ключовим аспектом проєктування студії медитацій.

Таким чином, у межах першого розділу доведено, що оздоблювальні матеріали є активним інструментом психологічного та фізіологічного впливу, а не лише естетичною складовою дизайну. Їхня фактура, колір, ароматична та акустична взаємодія формують цілісну сенсорну атмосферу, що визначає якість оздоровчого простору. Створення інтер'єру студії медитацій має спиратися на принцип гармонійної взаємодії людини й матеріалу, що забезпечує відновлення енергії, психоемоційну рівновагу та відчуття внутрішньої гармонії.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ДИЗАЙНУ ТА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ

2.1. Аналіз дизайну середовища сучасних оздоровчих центрів в Україні та за кордоном

Сучасні медитаційні студії та ретрит-центри у світі демонструють чітку орієнтацію на сенсорну цілісність простору: архітектура і інтер'єр від проєкту до підбору матеріалів формують єдиний досвід, що підтримує практику уважності та глибокого відпочинку. У міжнародних проєктах (від невеликих урбан-студій до масштабних ретритів) просторові рішення задають темп медитативного сеансу -від входу (зниження стимулів, «перехідна» зона) до «серця» зали (тише, контрольоване світло, матеріали для сидіння). Це підкреслює, що дизайн медитаційного середовища -це не лише естетика, а проєктування психофізіологічних реакцій відвідувачів. [27]

У ретрит-форматі (сильні приклади -природні ретрити й табори mindful-відпочинку) архітектура часто використовує локальний матеріал і мінімальний набір конструктивних елементів, щоб створити відчуття "належності до місця" та посилити заземлення практики. Природні матеріали (дерево, необроблений камінь, глина) у поєднанні з простими конструкціями дають ефект безпеки і дозволяють відвідувачу «вимкнути» щоденну технологічну гучність. На ретрит-площадках важлива також емоційна асоціативність матеріалу -локальний камінь або деревина створюють сильні культурні й тактильні асоціації, що підсилюють терапевтичний ефект. [28]

У міських студіях медитації спостерігається інший виклик: стислий простір + потреба тиші. Тут дизайнери змушені досягати акустичної й візуальної ізоляції за допомогою текстильних рішень, акустичних панелей, подвійних зонувань і «м'яких» матеріалів у місцях контакту. Поєднання матових, поглинаючих поверхонь із теплим деревом у зоні сидіння дозволяє створити відчуття тривалого комфорту під час практики навіть у щільному урбан-контексті. Приклади таких підходів добре видно в нещодавніх інтер'єрних рішеннях київських студій, де

«скандинавська»/«japandi» естетика поєднана з акустикою і м’якими текстурами. [29]

Великий клас проєктів ілюструє, як масштабний ландшафтний контекст і поступова архітектурна послідовність (шляхи, зони взаємодії з природою, медитаційні холи) підсилюють терапевтичний ефект. У таких місцях матеріали служать одночасно конструктивним і символічним завданням: відкриті дерев’яні палуби, кам’яні платформи, натуральні текстилі формують «медитативну сцену», а також мінімізують технологічний шум. Ці об’єкти доводять: матеріал + ландшафт = послідовний стимул, що керує увагою відвідувача. [30]

Емпіричні кейси кредитують роль малих, спеціалізованих студій -саме ті простори, де дизайн матеріалу і тактильні рішення можуть бути протестовані швидко й недорого. У містах студії іноді реконструюють квартири або невеликі комерційні приміщення, перетворюючи їх у затишні «холи тиші» -у цих випадках успіх залежить від балансу: простір має виглядати цілісно, гостро-фокусовано, але не перенавантажено деталями. Така практика дозволяє дизайнерам оперативно вибирати матеріали, відповідні до бюджету, і при цьому зберігати психофізіологічний ефект. [31]

Одним з таких прикладів є STAN Yoga & Barre Studio -це приклад сучасного київського інтер’єру, який демонструє високий рівень взаємодії просторової пластики, матеріалів та психологічного сприйняття користувача. Проєкт реалізований студією Dubrovska Studio у 2023 році, розташований у центральній частині Києва та займає площу близько 120 м². Основною ідеєю стало створення простору, який би став «сховищем» для жіночої енергії, внутрішньої гармонії та самовираження. Автори концепції - архітекторка Аліна Дубровська та балерина-ініціаторка студії Марія Дрейгаупт -прагнули перетворити звичайне міське приміщення з типовими гострими кутами, комерційною геометрією й обмеженим природним освітленням у місце спокою, гнучкості та фізичного й ментального відновлення.

Рис.2.1.1. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, зона ресепшн [60]

Простір студії спроєктовано як єдину цілісну композицію без чітких візуальних бар'єрів, що відповідає принципам мультисенсорного дизайну та біофільного мислення. Дизайнери відмовилися від традиційного поділу на зали, замінивши стіни легкими текстильними завісами, які утворюють ефект м'яких переходів і забезпечують інтимність без ізоляції. Це рішення посилює відчуття безпеки й знижує рівень візуального навантаження, сприяючи стану зосередженості, необхідному під час практик йоги та медитації. Плавність ліній, заокруглені кути та теплі нейтральні кольори підсилюють просторову гармонію, роблячи інтер'єр емоційно «тихим».

*Рис.2.1.2. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, головна зала [*61*]*

В оздобленні STAN Studio переважають природні матеріали з виразною тактильною фактурою. Підлога виконана з мікроцементу світло-сірого відтінку, що створює рівну безшовну поверхню, сприймається м’яко на дотик і не відволікає увагу зайвими деталями. Меблі виготовлено з локальних матеріалів або з використанням залишків каменю й деревини, що відповідає принципам сталого дизайну. Деякі елементи інтер’єру, зокрема дивани у зоні відпочинку, оббиті тканиною гобеленового типу, знайденою на місцевому київському ринку -цей прийом не лише зменшує екологічне навантаження, а й створює відчуття індивідуальності та автентичності простору. Душові кімнати оформлені за допомогою дрібної мозаїчної плитки у світлій гамі, що поєднує сучасний мінімалізм із натяком на модерністичну функціональність громадських просторів.

Особлива увага приділена освітленню -воно багаторівневе, регульоване та враховує різні сценарії використання: від динамічних занять барре до повільних медитативних практик. М’яке розсіяне світло, відбите від текстилю та дерев’яних поверхонь, створює ефект природного освітлення навіть за умов міського інтер’єру. Акустичний комфорт забезпечується поєднанням щільних завіс, текстильних поверхонь і мінімальної кількості відбивних матеріалів, що приглушує звуки й формує атмосферу тиші.

Концептуально STAN Yoga & Barre Studio утілює принципи «емпатійного дизайну», де кожен матеріал підбирається не лише за естетичними, а й за психофізіологічними критеріями. Відсутність блискучих поверхонь, пріоритет матових фактур, плавність форм і натуральність кольору сприяють зниженню сенсорного перевантаження. Такий підхід особливо релевантний для оздоровчих просторів, адже саме матеріальне середовище впливає на глибину розслаблення, концентрацію уваги й загальне відчуття гармонії.

Рис.2.1.3. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, роздягальна [62]

STAN Studio є важливим прикладом адаптації сучасних принципів біофільного та сенсорного дизайну до реалій українського міського контексту. В умовах обмежених ресурсів та війни проєкт демонструє можливість створення середовища високої якості, використовуючи доступні матеріали, локальне ремесло та креативні підходи до повторного використання. Для теми магістерської роботи «Особливості сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів (на прикладі студії медитацій)» цей об'єкт є показовим кейсом, який ілюструє, як завдяки грамотно підібраному матеріальному рішенню можна досягти психологічного ефекту відновлення, спокою й внутрішньої рівноваги користувача.

У контексті України помітні цікаві локальні рішення: окрім урбан-студій (Kyiv kamala / Zen-style projects), з'являються мініретрит-локації в Карпатах і під Києвом -невеликі гостьові садиби/альтанки/кабінки, спроєктовані спеціально для групових практик. Такі проєкти часто опираються на локальні технології обробки деревини й натуральні штукатурки, а також на дешеві, але ефективні акустичні заходи (текстильні полотна, дерев'яні рейки). Для української практики це важливий тренд: локальність матеріалів і культурна аутентичність часто підсилюють залучення клієнтів. [32]

Одним з таких прикладів є Dzin` Space ретритно-фестивальний центр в Карпатах (Рис. 2.1.1.). Dzin' Space -це унікальний ретритно-фестивальний простір, розташований у мальовничих Карпатах, який поєднує природну гармонію з філософією усвідомленого відпочинку та розвитку. Центр орієнтований на

проведення медитаційних практик, духовних ретритів, арт-терапевтичних подій, йога-фестивалів і творчих воркшопів. Його концепція базується на ідеї «єднання з природою» через архітектуру, матеріали, естетику і стиль життя.

Рис. 2.1.4. Dzin` Space ретритно-фестивальний центр в Карпатах [63]

Інтер'єр Dzin' Space відзначається еклектичним поєднанням природних та етнічних мотивів. У приміщеннях і відкритих зонах переважають екологічно чисті матеріали -деревина, льон, бавовна, плетені елементи з лози, а також вторинно використані предмети (upcycling). Візуальна мова інтер'єру апелює до етно-еко-естетики, що створює відчуття тепла, спокою та спільності.

Рис. 2.1.5. Dzin` Space ретритно-фестивальний центр в Карпатах [64]

Головна тераса оформлена у вигляді геодезичного куполу з легкої конструкції, вкритої тканиною кольору слонової кістки, яка м'яко пропускає денне

світло, формуючи природну гру тіней. Меблі -низькі столи з натурального дерева, поруч із якими розташовані м'які подушки для сидіння, що підсилює атмосферу невимушеності та близькості до землі. У просторі присутні рукотворні елементи декору -дерев'яні ліхтарі, вази з сухоцвітами, текстиль ручної роботи, які підкреслюють філософію «handmade & slow living».

Функціональне зонування передбачає зони для медитацій, ароматерапії, спільних трапез, творчих практик та відпочинку. Особлива увага приділена акустичному комфорту -використання тканин і природних матеріалів допомагає пом'якшити звук, створюючи відчуття тиші навіть у відкритих просторах. Аромат природного дерева і трав'яних зборів додає до атмосфери відчуття релаксації та гармонії.

Сучасні ретрити й табори також експериментують із модульністю і тимчасовими структурами (палатки, легкі павільйони, медитаційні кабіни), де вибір матеріалів визначає не лише естетику, а й мобільність, вагу й екологічність. Легкі дерев'яні рамні конструкції з текстильним «обличчям», перфоровані панелі для контролю світла і природна вентиляція -типовий набір матеріалів для тимчасових медитаційних заходів. Такий підхід дозволяє проводити табори в природних ландшафтах без значного втручання в екосистему. [33] Аналіз фото- та проєктних матеріалів показує, що успішні студії медитації дотримуються трьох практичних правил у підборі оздоблення: (1) матеріали «для контакту» -теплі, матові, тактильно приємні (дерево, текстиль, пробка); (2) матеріали «для відображення/зони» -легкі, прозорі або матові (матове скло, індексні штукатурки), що регулюють світло; (3) акустичні матеріали -багатошарові текстильні рішення або дерев'яні рейки/панелі. Поєднання цих трьох шарів дозволяє досягти візуальної цілісності, акустичного комфорту та тактильної безпеки. [34]

Ключовий висновок міжнародного досвіду: матеріал -це терапевтичний інструмент, а не лише естетичний вибір. Тому у проєктуванні студії медитацій рекомендується включати етапи пілотного тестування матеріалів (touch tests, акустичні заміри, експозиції запахів у невеликому контрольованому середовищі)

до процесу прийняття остаточного оздоблювального рішення. Це дозволяє врахувати локальні культурні коди, очікування аудиторії й конкретні психофізіологічні реакції. [35]

Нарешті, серед актуальних практичних рекомендацій для українських студій можна назвати використання локальних матеріалів **(**карпатська деревина, льон, глина) у поєднанні з контролем внутрішнього мікроклімату (вентиляція, контроль ЛОС), акустичним плануванням та адаптивним освітленням. Такий поєднаний підхід дозволяє отримати високоякісний терапевтичний ефект при помірних витратах і створити автентичний продукт, що вигідно вирізнятиметься на локальному ринку wellness-послуг [36].

2.2. Характеристика прийомів використання матеріалів в дизайні інтер'єрів оздоровчих закладів

Сприйняття матеріалів у медитаційних студіях визначається не лише їхніми формальними характеристиками (колір, структура, блиск), а й тим, як матеріал організований у шарах простору -фонові, контактні та акцентні шари. Як правило, дизайнери виділяють три базові шари: фон (стіни, підлога), контакт (місця сидіння, опори) і акустично/світлорегулюючі елементи (штори, панелі, текстильні обшивки). Така багаторівнева модель дозволяє прогнозовано впливати на візуальне навантаження, тактильне відчуття і акустику простору; роблячи фон стриманим і нейтральним, а контактні зони -теплими й тактильно стимулюючими, проектувальник отримує контроль над сенсорним досвідом практикуючого. [37]

У малих міських студіях, де площа обмежена, застосовується прийом «текстильних ландшафтів» -гнучких, легко змінних завіс, підвісних панелей і мобільних ширм, що водночас виконують функції зонування, звукопоглинання та дифузії світла. Текстильні екрани дозволяють трансформувати простір без капітальних втручань, регулюють інтенсивність природного та штучного світла, а також пом'якшують акустику; окрім технічної функції, вони служать тактильним і візуальним «мостом» між людиною і простором. [38]

Важливий дизайнерський прийом -застосування матеріалів «для контакту» із пріоритетом низької теплопровідності і матової текстури: дерево, пробка, натуральні тканини, льон. Ці матеріали на тактильному рівні створюють відчуття «теплоти» та безпеки, знижують первинний сенсорний шок при контакті з поверхнею і тим самим сприяють швидшому переходу до релаксації. У проєктуванні сидінь, помостів і місць для лежання віддають перевагу матеріалам з низькою теплопровідністю і приємною на дотик фактурою, що також враховується при зонуванні активності (тривале сидіння, короткі практики, відпочинок). [39]

Колір і тональна палітра у медитаційних студіях зазвичай спрямовані на мінімізацію контрастів: теплі нейтральні відтінки, природні земляні тони, м'які пастельні гами. Така палітра знижує візуальну стимуляцію і водночас створює емоційний контекст (заземленість, спокій, просторовість). Дизайнери радять підбирати відтінки матеріалів із урахуванням денного освітлення конкретного приміщення: одні й ті ж матеріали у різному світлі можуть створювати різну емотивну тональність. [40]

Для контролю акустики у відкритих ретрит-просторах і таборах застосовують комбінацію масивних і пористих матеріалів: масивні дерев'яні панелі та платформи формують комфортний резонанс, тоді як м'які текстильні елементи, настили з джуту або пробки, а також акустичні панелі з мінватою забезпечують звукопоглинання. Конструктивне рішення часто включає багатошарові підлоги та підвіси, які розривають прямі шляхи звукових відбиттів, знижуючи реверберацію та створюючи «звук-тишу» необхідну для практики. [41]

У ретрит-архітектурі й таборах широко застосовують локальні матеріали - дерево, камінь, глину, солому -не лише з екологічних міркувань, а й через їхню асоціативну силу. Локальна деревина та камінь формують культурно підґрунтовані асоціації «місця», що підсилює відчуття автентичності і приналежності; це має значення для процесів емоційної регенерації, оскільки простір, який «належить» ландшафту, легше інтегрується в сенсорну пам'ять відвідувача.

Дизайнерські прийоми щодо оздоблення фасадних і внутрішніх поверхонь часто враховують емісію летких органічних сполук (ЛОС): для оздоровчих

просторів рекомендовано застосовувати матеріали з низьким викидом ЛОС - натуральні масла, воски, фарби на водній основі та масивну необроблену деревину. Така технічна увага до хімічної безпеки матеріалів також є частиною етичного підходу до проєктування оздоровчих просторів і суттєво впливає на якість повітря й суб'єктивне самопочуття відвідувачів. [42]

Прийом «залікової текстури» (healing texture) передбачає цілеспрямоване комбінування м'яких і більш структурних фактур у межах одного простору: грубі дерев'яні балки поруч із м'яким лляним текстилем, шліфований камінь у проходах і шерстяні килими в місцях сидіння. Така контрастна, але контрольована текстурна палітра створює відчуття тактильної багатошаровості, яке людина сприймає як фізіологічно «безпечне» і приємне, тим самим підтримуючи процес релаксації.

Практичний і дуже розповсюджений прийом у міських студіях - використання «другого життя» матеріалів (upcycling) і реновація старих меблів: це дозволяє створити унікальні текстури, знижує витрати та додає індивідуального шарму простору. У досвідчених проєктах такий підхід поєднується з ретельною гігієною й обробкою поверхонь, щоб відповідати санітарним вимогам і забезпечити довговічність оздоблення.

Нарешті, важливий дизайнерський протокол -етап експериментальної валідації: «touch test» (фізичний контакт із матеріалом добровольцями), акустичні заміри і тестові експозиції запахів у мікро-середовищі. Ці практики дозволяють не лише відсіювати матеріали з небажаними ознаками (холодна на дотик плитка у зоні сидіння, високий коефіцієнт реверберації), а й адаптувати рішення під конкретну аудиторію студії, враховуючи культурні та індивідуальні модератори.

2.3. Аналіз діючих нормативів і стандартів у сфері дизайну інтер'єрів оздоровчих закладів

Сучасне проєктування медитаційних студій, ретритних просторів і оздоровчих центрів в Україні здійснюється в контексті поєднання архітектурно-будівельних, санітарно-гігієнічних, екологічних та ергономічних вимог.

Незважаючи на те, що специфічні норми, присвячені саме медитаційним або ретритним центрам, поки відсутні, існуюча система державних будівельних норм (ДБН), санітарних регламентів і стандартів забезпечує методологічну базу для створення безпечних, комфортних і здорових інтер'єрів. Її положення формують рамки, у межах яких дизайнер має узгоджувати естетичні, функціональні та психофізіологічні параметри середовища. Особливої уваги потребує вибір оздоблювальних матеріалів, адже саме вони безпосередньо впливають на мікроклімат, акустику, сенсорне сприйняття простору та безпеку користувачів [43].

Одним із базових нормативних документів, що визначає загальні технічні умови для будівель громадського призначення, є ДБН В.1.2-8:2021 «Основні вимоги до будівель і споруд». Він регламентує вимоги до міцності, надійності, енергоефективності, санітарії, пожежної безпеки та зручності експлуатації. Для студій медитацій це означає необхідність врахування не лише естетичних, а й конструктивних аспектів використання матеріалів. Так, обробка поверхонь повинна бути стійкою до зношення, нетоксичною, з підтвердженим класом емісії та відповідати критеріям гігієнічної безпеки. Дизайнер має забезпечити баланс між природністю фактури, яка підтримує психоемоційне відновлення, і нормативними параметрами безпеки [44].

Питання пожежної безпеки в оздоровчих просторах має вирішальне значення, особливо коли йдеться про студії, де активно використовуються деревина, текстиль, бамбук або інші натуральні матеріали. Згідно з ДБН В.1.2-7:2021 «Пожежна безпека», оздоблювальні матеріали у громадських будівлях повинні мати відповідний клас горючості, не сприяти поширенню вогню, а евакуаційні шляхи -забезпечувати безпечний вихід упродовж нормативного часу. Це впливає на дизайнерські рішення -наприклад, передбачення негорючих покриттів у коридорах, використання вогнезахисних просочень для дерев'яних поверхонь, а також обов'язкове дотримання відстаней між меблями та евакуаційними виходами. У студіях, де передбачається використання пахощів чи свічок, важливо застосовувати негорючі підставки, а для оздоблення стін - матеріали групи Г1 або Г2 [45].

Не менш важливим аспектом є акустичний комфорт, який безпосередньо впливає на сприйняття простору і якість медитативного досвіду. Відповідно до ДБН В.1.2-10:2021 «Захист від шуму та вібрації» і наказу МОЗ №463 від 2019 року, у приміщеннях громадського користування рівень шуму не повинен перевищувати 40 дБА у денний час і 30 дБА у вечірній. Для медитаційних студій це критично, адже надлишкові звукові хвилі руйнують концентрацію та знижують ефективність практик. Тому під час проєктування необхідно враховувати розташування щодо джерел шуму (дороги, вентиляційні шахти), використовувати звукопоглинаючі панелі з натуральної вовни, льону, акустичні стелі, текстильні драпірування. Важливо, щоб акустичне рішення залишалося непомітним і не порушувало візуальну цілісність простору [46].

Наступним напрямом регламентації є вимоги до мікроклімату, повітрообміну та чистоти внутрішнього середовища. Згідно з ДСТУ Б EN 13779:2011 і ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціювання», проєктувальник повинен забезпечити необхідний рівень вентиляції, відсутність застою повітря, контроль температури (18–24 °C) і вологості (40–60 %). Для медитаційних студій це набуває особливого значення, адже стабільний мікроклімат сприяє релаксації. При виборі матеріалів важливо надавати перевагу тим, що «дихають» -деревині, глиняним штукатуркам, натуральним фарбам на водній основі, які не перешкоджають вологообміну. Такі рішення не лише екологічні, а й узгоджуються з вимогами стандартів щодо якості внутрішнього повітря (ISO 16000) [47].

Санітарно-гігієнічні норми МОЗ України визначають параметри чистоти, освітленості, якості повітря і вимоги до матеріалів у громадських закладах. Вони зобов’язують використовувати матеріали, які легко очищуються, не накопичують пил і мають антибактеріальні властивості. Для студій медитацій це особливо важливо, оскільки в процесі занять люди перебувають у безпосередньому контакті з підлогою, подушками, дерев’яними панелями. Використання гіпоалергенних покриттів, натуральних лаків на основі воску та олії відповідає гігієнічним вимогам і водночас створює сприятливий сенсорний фон для користувача [48].

Особливу увагу в сучасних нормах приділено питанню доступності. Згідно з ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», усі громадські простори мають бути доступними для осіб з обмеженими можливостями. Це передбачає мінімальні ширини проходів (не менше 1,2 м), безпороговий вхід, зручне розміщення меблів і можливість вільного пересування. Для медитаційних просторів ці вимоги мають не лише соціальний, а й концептуальний сенс -адже практика усвідомленості базується на принципі відкритості й рівності. Інклюзивний дизайн може поєднувати ергономічність, естетику і гуманістичну філософію простору [49].

Для тимчасових оздоровчих таборів, ретритних павільйонів і мобільних медитаційних просторів діють положення ДБН щодо тимчасових споруд, що регламентують умови безпеки, пожежної стійкості, організації побутових і санітарних зон. Використання легких екоматеріалів, таких як фанера, бамбук, перероблене дерево, має бути узгоджене з вимогами сертифікації (клас горючості, токсичність). Крім того, ретритні центри, розташовані в природному середовищі, повинні дотримуватися екологічних обмежень -не порушувати водний баланс, не руйнувати ґрунти, передбачати утилізацію відходів. Такі підходи інтегруються у сучасну концепцію «зеленого будівництва» [50].

Варто також враховувати міжнародні стандарти якості середовища, які застосовуються як орієнтири для приватних і комерційних оздоровчих просторів. Системи сертифікації WELL та LEED пропонують критерії, що безпосередньо стосуються дизайну інтер’єру: низький рівень ЛОС (low-VOC materials), якісна акустика, природне освітлення, ергономічна організація простору. Хоча в Україні ці стандарти не є обов’язковими, їх впровадження підвищує довіру до закладу, створює відчуття екологічної та психологічної безпеки, що є ключовими аспектами при формуванні середовища для медитації [51].

Узагальнюючи, можна стверджувати, що сучасна нормативна база України вже сьогодні дозволяє створювати повноцінні оздоровчі простори, орієнтовані на психоемоційний комфорт і екологічність. Водночас важливою залишається інтерпретація норм у контексті конкретної функції -медитації, йоги, ретриту.

Дизайнер має поєднувати нормативні вимоги з чутливістю до сенсорного досвіду людини, розуміючи, що навіть регламентована «дрібниця» (тип лаку, товщина покриття, акустичне поле) може змінити якість перебування у просторі. Такий підхід формує нову культуру проєктування оздоровчих студій -не лише технічно коректну, а й емоційно усвідомлену.

Висновок по Розділу ІІ.

У результаті проведеного теоретичного, емпіричного та нормативного аналізу можна зробити висновок, що специфіка сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих і медитаційних просторів ґрунтується на складній взаємодії психологічних, естетичних та фізіологічних чинників. Матеріал у таких середовищах перестає бути лише декоративним елементом -він перетворюється на носій сенсорного досвіду, який формує стан спокою, гармонії та концентрації. На основі теоретичних концепцій сприйняття простору, розроблених Дж. Гібсоном, Р. Арнхеймом та іншими дослідниками, встановлено, що людина реагує не лише на колір і фактуру, а й на «поведінку» матеріалу у світлі, його тактильність, температуру, запах. Саме тому у студіях медитацій особливо актуальним є використання природних, текстурно теплих і візуально збалансованих матеріалів, що сприяють психологічному зануренню та зниженню рівня стресу.

Дослідження дизайнерських прийомів показало, що сучасні оздоровчі простори в Україні та світі тяжіють до концепції «емоційного мінімалізму» -коли простота форм, натуральність матеріалів і м'якість освітлення стають основою естетики усвідомленості. У таких студіях, як *Dubrovska Studio Stan Yoga & Barre* у Києві чи *Dzin' Space* у Карпатах, використання дерева, льону, глини, каменю та пастельних відтінків не лише створює візуальний спокій, а й підсилює сенсорний зв'язок людини з природою. Простір організовується за принципом енергетичного потоку -коли архітектурна структура не перешкоджає руху світла, повітря та людського тіла. Водночас інтер'єрна композиція таких студій демонструє нову етику дизайну: відмова від декоративного надлишку на користь чистої, екологічної простоти. Це підтверджує, що дизайнерські прийоми у сфері медитаційних

інтер’єрів формуються на перетині архітектури, психології та філософії тіла, тобто мають міждисциплінарний характер.

Аналіз чинних нормативів і стандартів продемонстрував, що навіть за відсутності спеціалізованих положень для медитаційних студій, існуюча українська нормативна база (ДБН, ДСТУ, санітарно-гігієнічні норми МОЗ, міжнародні сертифікації WELL та LEED) забезпечує достатню основу для створення безпечного, ергономічного та здорового середовища. Основними принципами нормативного регулювання є гігієнічна безпека матеріалів, пожежостійкість, акустичний комфорт, стабільний мікроклімат та інклюзивність простору. Для дизайнерів це означає необхідність поєднання нормативної точності з художнім чуттям -адже лише гармонійний баланс між технічними і психологічними параметрами формує автентичний «інтер’єр тиші». Отже, описане дозволяє сформувати цілісне уявлення про закономірності сприйняття матеріалів у медитативному просторі. Встановлено, що оздоблювальні матеріали виконують у таких інтер’єрах роль психологічного медіатора між людиною і середовищем. Вони одночасно впливають на емоційний стан, фізичний комфорт і відчуття безпеки. Дизайнер у цьому контексті постає не просто як творець візуального образу, а як інтерпретатор людського досвіду через матеріал. Сучасна практика українського дизайну демонструє поступ до екологічності, сенсорної гармонії та осмисленості простору, що повністю відповідає гуманістичним тенденціям світового оздоровчого дизайну. Таким чином, сприйняття оздоблювальних матеріалів у медитаційних інтер’єрах є не лише естетичною, а й терапевтичною категорією, що формує основу для подальших експериментальних і проєктних досліджень у галузі дизайну оздоровчих центрів.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОЗДОБЛЮВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА ДИЗАЙН ПРОСТОРІВ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ

3.1. Методичні підходи до оцінки сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрі

Оцінка сприйняття оздоблювальних матеріалів у медитаційних студіях та оздоровчих просторах передбачає комплексний підхід, що поєднує психофізіологічні, сенсорні та просторово-візуальні аспекти взаємодії людини із середовищем. Матеріали в таких інтер'єрах виконують не лише естетичну, а й терапевтичну функцію, сприяючи зниженню рівня тривожності, відновленню психоемоційного балансу й концентрації уваги. Саме тому дослідження сприйняття оздоблення потребує системних методик, які враховують як суб'єктивний досвід користувача, так і об'єктивні показники фізіологічного стану. У науковій практиці виділяють кілька основних підходів -психометричні, сенсорні, візуально-експериментальні, біофільні та польові, які у сукупності створюють можливість формування цілісної картини впливу матеріалів на людину. Одним із найдавніших і найефективніших психометричних методів вважається семантичний диференціал, розроблений Ч. Осгудом, який дозволяє виявити емоційно-асоціативне сприйняття матеріалів за шкалами бінарних прикметників. Для медитаційних студій доцільно використовувати такі параметри, як «спокій–напруження», «м'якість–жорсткість», «тепло–холод», «природність–штучність». Ці показники допомагають кількісно визначити емоційний фон простору, його здатність викликати відчуття гармонії, стабільності та внутрішньої рівноваги. Результати досліджень показують, що натуральні текстури дерева, мікроцементу, бавовни та льону асоціюються зі станом спокою, тоді як глянцеві поверхні чи синтетичні матеріали частіше сприймаються як холодні або тривожні [52].

У сучасних дослідженнях сприйняття середовища все більше уваги приділяється мультисенсорним методикам, які враховують не лише зоровий, але й тактильний, акустичний і температурний канали сприйняття. У межах підходу *multisensory integration* фахівці тестують матеріали в умовах контрольованого

освітлення, звукового фону та ароматерапевтичного наповнення. Так, при оцінці дерев'яних панелей або глиняних фактур користувачам пропонується взаємодіяти з ними в різному світловому середовищі -теплому, нейтральному чи денному. Аналіз виявляє, що саме тепле розсіяне світло посилює відчуття природності та заспокоєння, що є бажаним ефектом у медитаційних просторах. Для таких досліджень створюються спеціальні сенсорні карти, на яких позначається характер емоційного відгуку для кожного типу матеріалу. Це дозволяє виявити взаємозалежність між тактильними властивостями поверхонь і психологічним комфортом користувачів у середовищі з підвищеною вимогою до релаксації.

Технологічні інновації у сфері VR-дизайну відкрили можливість вивчати сприйняття матеріалів у віртуальних просторах, що є безпечним та економічно ефективним способом моделювання медитаційних інтер'єрів. За допомогою VR-шоломів та 3D-візуалізацій користувачі можуть взаємодіяти з різними сценаріями простору, де змінюється тип оздоблення, інтенсивність освітлення, колірна температура чи звукове середовище. Паралельно з цим проводиться фіксація показників серцевого ритму, електродермічної активності та руху очей, що дозволяє об'єктивно оцінити ступінь релаксації та емоційного залучення. Виявлено, що натуральні матеріали -необроблене дерево, м'який текстиль, пористий камінь -викликають у користувачів стабілізацію пульсу, зниження рівня стресу та підвищення відчуття безпеки. Ці результати підтверджують доцільність використання VR як інструменту прогнозування емоційної ефективності матеріалів у реальних медитаційних студіях [53].

Суттєвий внесок у розвиток методології оцінки оздоблення зробив біофільний підхід, який розглядає матеріали через їхню природну аналогію, сенсорну багатошаровість і взаємодію з довкіллям. Згідно з концепцією *Biophilic Design Framework*, розробленою С. Келлертом, рівень біофільності простору визначається на основі таких критеріїв, як природність матеріалів, адаптивність до світла, тактильна виразність і наявність органічних форм. У контексті медитаційних інтер'єрів це означає, що перевага надається дереву, глині, бамбуку, волокнам рослинного походження, а також поверхням, які мають нерівну, але

приємну для дотику фактуру. Такі рішення активують підсвідоме відчуття зв'язку з природою, що, своєю чергою, впливає на глибину медитативного стану. Оцінка біофільності матеріалів може здійснюватися як за допомогою експертного аналізу, так і через опитування користувачів, які практикують усвідомленість у певному просторі.

У практиці дослідження медитаційних студій важливе місце займає метод польового спостереження, який дає змогу аналізувати безпосередню поведінку користувачів у реальному середовищі. Під час таких досліджень фіксуються не лише словесні оцінки, а й невербальні реакції -положення тіла, ритм дихання, зміни у темпі рухів, час перебування у певній зоні простору. Наприклад, у залах для йоги та дихальних практик спостерігається, що користувачі інтуїтивно тяжіють до зон, де оздоблення має теплі відтінки й м'які природні текстури. Цей ефект узгоджується з результатами психологічних досліджень, що доводять взаємозв'язок між кольором, фактурою матеріалів і суб'єктивним рівнем безпеки. Польові спостереження дозволяють не лише підтвердити ефективність дизайнерських рішень, а й адаптувати їх до реальних потреб користувачів, враховуючи культурний і поведінковий контекст конкретного середовища [54].

Загалом методичні підходи до оцінки сприйняття оздоблювальних матеріалів у медитаційних просторах формують інтегровану модель, у якій поєднуються психологічні, сенсорні, фізіологічні та просторово-візуальні параметри. Її ефективність полягає у можливості прогнозувати реакції користувачів ще на етапі проєктування, що дозволяє створювати інтер'єри, здатні підтримувати стабільний емоційний стан, сприяти релаксації й відновленню. Таким чином, оздоблювальні матеріали перестають бути лише декоративним елементом і перетворюються на активний інструмент психофізіологічного впливу, який забезпечує гармонію між людиною та середовищем.

У межах дослідження особливостей сприйняття оздоблювальних матеріалів у просторах медитації наведено порівняльну характеристику основних методів, що застосовуються у сфері дизайн-психології та архітектурного аналізу. Таблиця

відображає типи даних, приклади застосування та очікувані результати, що мають значення для оцінки комфортності та емоційного впливу середовища.

Таблиця 1. Методи оцінювання впливу матеріалів у медитаційних просторах

Метод оцінки	**Тип даних / параметр**	**Приклад застосування у медитаційних просторах**	**Очікуваний ефект / результат**	**Джерело**
Семантичний диференціал	Суб'єктивні оцінки (емоції, асоціації, комфорт)	Опитування учасників після перебування у просторі з різними оздоблювальними матеріалами	Виявлення емоційних характеристик матеріалів: теплота, спокій, довіра	Bertheaux C., Toscano R., Fortunier R., Roux J.-C., Charier D., Borg C. Emotion measurements through the touch of materials surfaces // Frontiers in Human Neuroscience. – 2020. – Vol. 13. – Article 455. – DOI: 10.3389/fnhum.2019.00455.
Мультисенсорне тестування	Зорові, тактильні, акустичні та	Оцінка взаємодії матеріалів із сенсорним	Визначення сенсорної гармонії	Haverkamp, M. (2013). Synesthetic Design:

	запахові реакції	досвідом у кімнаті медитації	між матеріалами, освітленням і звуком	Handbook for a Multi-Sensory Approach. Birkhäuser.
Біофільний аналіз	Психофізіологічні параметри (стрес, релаксація)	Оцінка впливу природних матеріалів (дерево, камінь, льон) на рівень релаксації користувачів	Підтвердження терапевтичного ефекту натуральних матеріалів у медитаційних інтер'єрах	Kellert, S., & Calabrese, E. (2015). The Practice of Biophilic Design. Terrapin Bright Green.
Віртуальна реальність (VR-дослідження)	Поведенкові та емоційні реакції у віртуальному середовищі	Моделювання медитаційного простору у VR з різними матеріальними сценаріями	Порівняння впливу матеріалів на рівень занурення та спокою	Slater, M., & Sanchez-Vives, M. (2016). Enhancing Our Lives with Immersive Virtual Reality. Frontiers in Robotics and AI.
Польове	Якісні дані (поведінка,	Аналіз поведінки користувачів	Фіксація природних	Bryman, A. (2016). Social Research

спостереження	невербальні реакції)	під час занять у медитаційних студіях	реакцій без штучного впливу, підтвердження комфорту середовища	Methods. Oxford University Press.
Емоційно-фізіологічний моніторинг	Біометричні показники (пульс, GSR, активність мозку)	Вимірювання рівня релаксації при використанні різних оздоблювальних матеріалів	Об’єктивне підтвердження психологічного впливу матеріалів на користувача	Ulrich, R. (1984). View Through a Window May Influence Recovery from Surgery. Science.

Зведений аналіз засвідчує, що ефективне оцінювання сприйняття матеріалів у медитаційних студіях потребує поєднання якісних та кількісних методів. Найбільш результативними виявляються комбіновані підходи, де суб’єктивні опитування узгоджуються з біофізіологічними вимірюваннями та сенсорним тестуванням. Такі методики забезпечують комплексне розуміння взаємозв’язку між матеріалом і психоемоційним станом людини, що є ключовим для проектування оздоровчих інтер’єрів.

3.2. Класифікація оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах закладів оздоровлення

Класифікація оздоблювальних матеріалів для оздоровчих інтер'єрів має виходити за рамки традиційного техніко-експлуатаційного поділу і включати багатовимірні критерії, які відображають їхню роль у формуванні сенсорного, фізіологічного та емоційного середовища. У медитаційних студіях матеріал виступає одночасно як конструктивний елемент, сенсорний стимул та терапевтичний інструмент; тому класифікація повинна бути практично орієнтованою, систематичною і придатною для проєктного вибору матеріалів на різних етапах -від концепції до експлуатації. Нижче наведено укрупнену класифікацію з розгорнутим описом груп, підгруп, їхніх характеристик, психофізіологічних властивостей та практичних рекомендацій для застосування в студіях медитацій.

Таблиця 2. Класифікація матеріалів для медитаційних просторів

	Критерій Класифікації	**Підкатегорія**	**Опис Впливу та Функції**	**Типові Приклади Матеріалів**
.	За Походженням та Екологічною Безпекою (Екологічний Профіль)	Натуральні матеріали	Мінімальна емісія ЛОС, тактильна приємність, асоціативна безпека. Ризик: потребують обробки.	Масив деревини (дуб, ясен), пробка, глина, льон, вовна.
		Модифіковані біоматеріали	Підвищена стійкість при збереженні природних якостей.	Термодерево, пресована пробка, глиняні штукатурки з

				природними в'яжучими.
		Сертифіковані екологічні штучні матеріали	Стабільність, простота обслуговування, low-VOC сертифікація.	Мікроцемент, фарби low-VOC, еко-лаки, біополімери.
.	За Функціональним Призначенням (Зональність)	Підлогові покриття	Теплопровідність, шумопоглинання, зносостійкість.	Деревина (паркет), пробка, натуральний лінолеум, вовняні килими.
		Стіни / Перегородки	Регулювання відблисків, акустика, візуальний фон.	Глиняні штукатурки, дерев'яні рейки, текстильні/акустичні панелі.
		Стелі	Контроль реверберації, відчуття «захищеності».	Рейкові дерев'яні стелі, текстильні драпірування, акустичні панелі.
		Меблювання та контактні поверхні	Низька теплопровідність, висока тактильність.	Масив дерева, текстиль на натуральній підкладці.
.	За Сенсорною Дією (Вплив на Відчуття)	Візуально теплі матеріали	Створення затишку, зниження візуальної стимуляції.	Матові покриття, дерево, м'які тканини.

		Тактильно «теплі» матеріали	Сприяння тілесному заземленню.	Дерево, пробка, тканини.
		Акустично «теплі» матеріали	Зменшення реверберації, створення «тихої» атмосфери.	Волокнисті панелі, текстиль, пробка.
		Хімічно нейтральні/інертні матеріали	Мінімізація подразнення через ЛОС.	Масив дерева без смол, мінеральні штукатурки.
.	За мікрокліматичною та гігієнічною функцією	Гігроскопічні матеріали	Регулювання вологості повітря.	Глина, деревина, вапняні штукатурки.
		Теплоакумуляційні матеріали	Підтримка стабільності температури.	Масив каменю, кераміка.
		Матеріали з низьким накопиченням пилу	Низьке накопичення пилу, легке очищення.	Гладкі покриття (на вході), текстиль для чищення.
.	За Техніко-Експлуатаційними Показниками	Стійкість / Довговічність	Термін служби, стійкість до стирання/вологи.	Матеріали з підтвердженою зносостійкістю.
		Вогнестійкість	Відповідність нормам пожежної безпеки.	Сертифікований вогнестійкий текстиль,

				негорючі матеріали.
.	За екосертифікацією та етичністю постачання	Сертифіковані	Наявність маркування FSC, PEFC, low-VOC.	Сертифікована деревина, фарби.
		Етичні	Прослідковуваність, підтримка локального виробництва.	Локальні ремісничі матеріали, вторинні матеріали.
.	За Вартістю Життєвого Циклу (LCC)	1. LCC-Оцінка	Оцінка загальних витрат (покупка + монтаж + обслуговування + утилізація).	Матеріали з тривалим терміном служби (наприклад, масивна деревина).

Основні принципи вибору та застосування матеріалів:

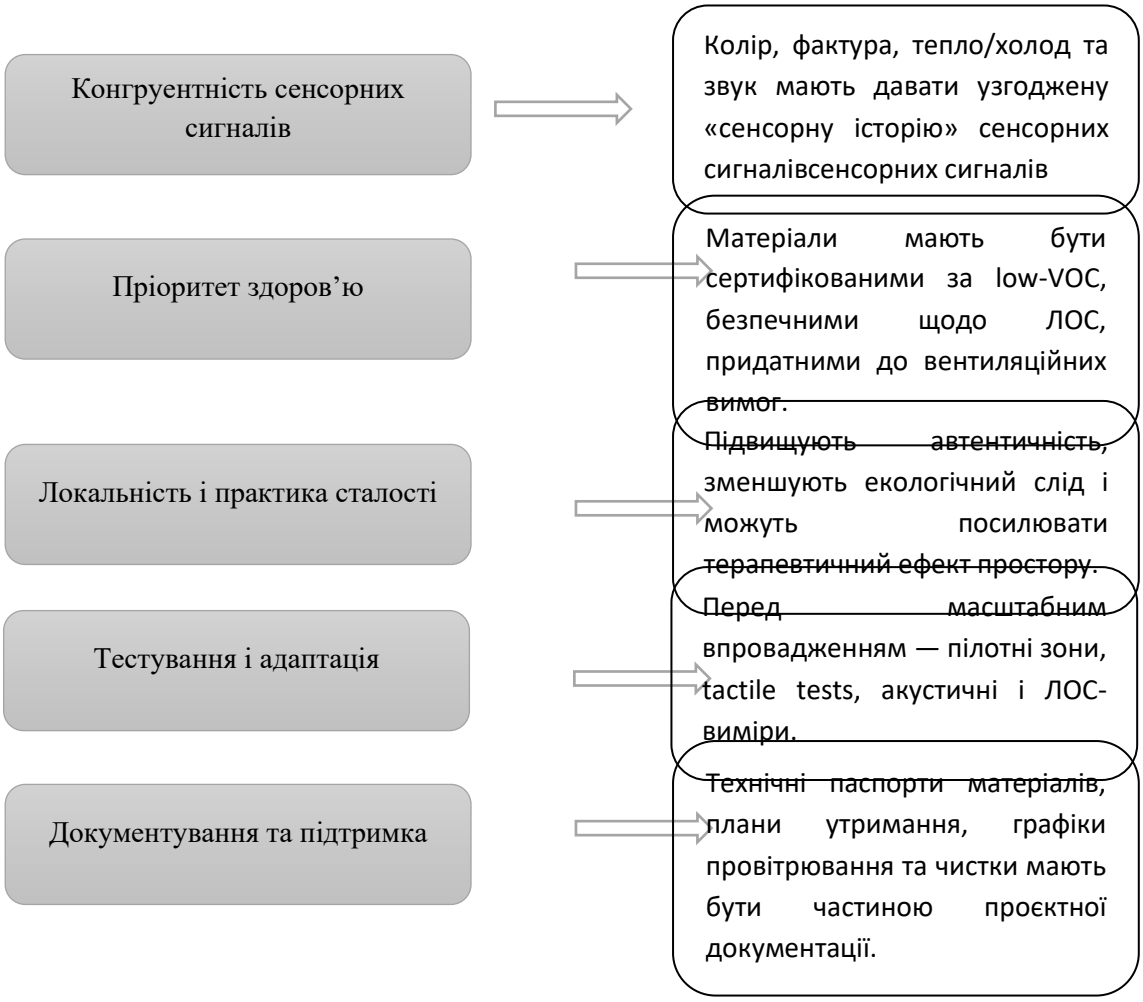

Схема 1. Принципи вибору та застосування матеріалів

Ці принципи дають практичну методологічну основу для прийняття обґрунтованих рішень у проєктуванні студій медитацій та оздоровчих інтер'єрів. Вона дозволяє співставити технічні, екологічні й психофізіологічні вимоги та перейменувати вибір матеріалів із випадкового у цілеспрямований, орієнтований на максимізацію терапевтичної користі простору. Якщо потрібно, я можу привести конкретні приклади матеріалів під кожну категорію з технічними характеристиками та орієнтовними постачальниками або підготувати таблицю-матрицю вибору матеріалів під різні функціональні зони студії.

3.3. Закономірності сприйняття оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих закладів

У ході проведеного дослідження було встановлено, що сприйняття оздоблювальних матеріалів в оздоровчих центрах є комплексним психофізіологічним процесом, який визначає ефективність релаксаційних і медитативних практик. На основі системного аналізу та узагальнення отриманих даних мною сформульовано такі науково обґрунтовані закономірності дизайну інтер'єрів приміщень оздоровчих закладів.

1. Сенсорна узгодженість матеріального середовища. Простір оздоровчого центру має формувати цілісний сенсорний досвід користувача. Матеріали повинні узгоджуватися між собою за фактурою, теплопровідністю, рівнем відблиску та акустичною поведінкою. Наявність контрастних або суперечливих сенсорних властивостей призводить до підсвідомої дезорієнтації користувача та зниження якості релаксації.

2. Стабільна емоційна тональність за допомогою оздоблювальних матеріалів. Матеріальна палітра має забезпечувати психоемоційний фон, який налаштовує на спокій та внутрішній баланс. Для цього пропонується використовувати матеріали з теплими тактильними властивостями, природною варіативністю й низьким оптичним контрастом. Таке середовище створює відчуття «безпечного простору» і сприяє м'якому переходу у стан релаксації.

3. Орієнтація на психофізіологічні реакції тіла. При проєктуванні оздоровчих просторів матеріали необхідно добирати з урахуванням їхнього впливу на м'язовий тонус, рівень тілесного комфорту та активність нервової системи. Пропонується віддавати перевагу поверхням, які не викликають рефлекторного напруження -надмірної холодності, жорсткості або глянцю. Тактильне середовище повинно підтримувати пасивний відпочинок, а не стимулювати активність.

4. Керування поведінковими сценаріями через матеріали. Оздоблювальні поверхні здатні регулювати характер пересування й темп перебування користувачів. Мною запропоновано використовувати

звукопоглинаючі, структурно «тихі» матеріали у зонах медитації та практик, що сприяє зниженню моторної активності. Натомість більш структуровані та візуально «чіткі» матеріали можуть застосовуватися у транзитних та активних просторах.

5. Спрощення когнітивного навантаження.

Для оптимального сприйняття середовища матеріальні рішення мають бути логічними та передбачуваними. Я пропоную уникати складних декоративних поєднань, що потребують додаткового осмислення. Чиста композиція матеріалів підсилює ефект усвідомленості та сприяє концентрації уваги на внутрішніх практиках.

6. Використання матеріалів з позитивною асоціативною та культурною семантикою.

Матеріали повинні викликати стійкі культурно-позитивні образи: природність, автентичність, тактильну довіру. Використання локальних природних фактур, ремісничих технік та натуральних поверхонь рекомендовано як елемент формування терапевтичного простору. Такий підхід підвищує комфортність та ідентичність середовища.

7. Підтримка чистоти повітря та екологічної безпечності на рівні матеріальної основи.

Користувач сприймає здоров’я середовища через запахи, рівень свіжості та якість повітря. Тому мною запропоновано використовувати низькоемісійні матеріали, які не впливають на мікроклімат, не створюють сторонніх запахів і не викликають подразнень. Це особливо важливо для просторів глибокого дихання, ароматерапії та статичних медитативних практик.

Сформульовані особливості сприятимуть визначенню науково обґрунтованих вимог до роботи з оздоблювальними матеріалами в оздоровчих інтер’єрах та відображають специфіку їхнього сприйняття користувачами. Вони становлять основний теоретичний внесок дослідження та створюють методологічну базу для подальшої проєктної частини.

У практичному застосуванні ці положення дозволяють розробити інтер’єр студії

медитацій, у якому матеріальне середовище цілеспрямовано працює на досягнення стану релаксації, відновлення та психоемоційного балансу.

Висновки до Розділу 3.

Проведене теоретичне дослідження ролі оздоблювальних матеріалів у формуванні інтер'єрів просторів для оздоровлення, зокрема медитаційних студій та оздоровчих центрів, дозволяє зробити низку узагальнених висновків наукового та практичного характеру. Аналіз сучасних методологічних підходів, класифікаційних систем та емпірично встановлених закономірностей сприйняття матеріалів підтверджує, що оздоблення в таких просторах виходить далеко за межі традиційних естетичних чи функціональних функцій і набуває статусу активного психофізіологічного інструменту, здатного цілеспрямовано модулювати емоційний стан, рівень стресу, глибину релаксації та загальну ефективність оздоровчих практик.

Комплексне вивчення методик оцінки сприйняття оздоблювальних матеріалів -від класичних психометричних (семантичний диференціал) і мультисенсорних до інноваційних віртуально-реальних та біофільних -засвідчило необхідність інтегрованого підходу, який поєднує суб'єктивні оцінки користувачів з об'єктивними біофізіологічними показниками. Така методологія забезпечує надійне прогнозування терапевтичної ефективності матеріалів на стадії проєктування, мінімізуючи ризики створення дисгармонійного середовища та підвищуючи точність дизайнерських рішень. Запропонована багатовимірна класифікація матеріалів за критеріями походження, сенсорної дії, мікрокліматичних властивостей, екологічної безпеки та техніко-експлуатаційних характеристик створює системну основу для обґрунтованого відбору оздоблення, орієнтованого на максимізацію біофільних і терапевтичних ефектів.

Виявлені закономірності сприйняття матеріалів у оздоровчих інтер'єрах, а саме: *сенсорна узгодженість, стабільна емоційна тональність, орієнтація на психофізіологічні реакції тіла, керування поведінковими сценаріями, спрощення*

когнітивного навантаження, використання асоціативно-позитивної семантики та забезпечення екологічної чистоти -становлять ключовий теоретичний внесок дослідження. Вони відображають специфіку взаємодії людини з матеріальним середовищем у контексті практик усвідомленості, медитації та відновлення, підкреслюючи пріоритет натуральних, тактильно комфортних і біофільно орієнтованих рішень.

Отже, оздоблювальні матеріали в просторах оздоровлення трансформуються з пасивного декоративного елемента на активний компонент терапевтичного дизайну, що сприяє формуванню гармонійного, безпечного та відновлювального середовища. Сформульовані положення та рекомендації створюють міцну науково-методологічну базу для подальшої практичної реалізації -розробки конкретних проєктних пропозицій інтер'єрів медитаційних студій, а також відкривають перспективи для міждисциплінарних досліджень на стику дизайн-психології, архітектури здоров'я та екологічного проєктування. Подальший розвиток цієї теми доцільно спрямовувати на емпіричну верифікацію запропонованих принципів у реальних об'єктах та експериментальне тестування інноваційних матеріалів з посиленими терапевтичними властивостями.

РОЗДІЛ 4. Дизайн інтер’єрів оздоровчих центрів

4.1. Характеристика архітектурного об’єкта (вихідні дані)

Житловий комплекс Obolon Plaza (м. Київ, Оболонський проспект, 6а) є архітектурним об’єктом бізнес-класу, введеним в експлуатацію у 2022 році, що забезпечує сучасний рівень інженерних систем, конструктивних рішень та експлуатаційних характеристик, необхідних для розміщення оздоровчого простору. Новизна будівлі гарантує відповідність теплотехнічних, вентиляційних та акустичних параметрів чинним нормативам, що створює оптимальні передумови для формування комфортного мікроклімату, регульованого освітлення, стабільної вологості й якісної звукоізоляції -ключових критеріїв для студії медитацій, орієнтованої на сенсорний комфорт та контрольоване середовище.

Рис.4.1.1. Фасад будівлі ЖК «Obolon Plaza» [65]

Комплекс характеризується гнучкими просторовими можливостями, зокрема open-space плануваннями, студіями та дворівневими приміщеннями, що сприяє ефективній адаптації внутрішнього середовища під специфічні функціонально-планувальні вимоги оздоровчого закладу. Такий формат дозволяє створити чітке зонування для різних типів практик -медитаційного залу, зони ароматерапії, простору звукотерапії, чайної та допоміжних сервісних приміщень -із можливістю

оптимізації потоків користувачів, забезпечення приватності та акустичного розмежування.

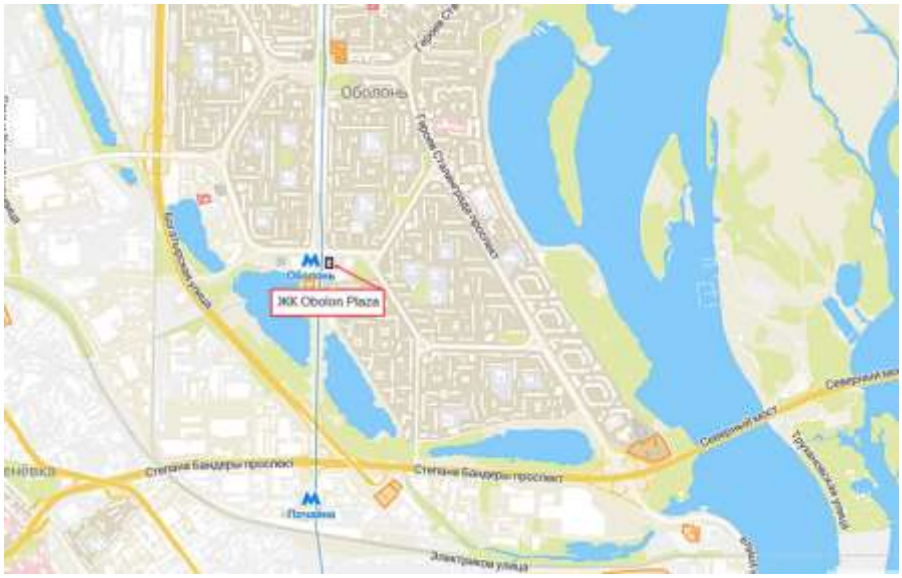

Рис.4.1.2. Ситуаційний план ЖК «Obolon Plaza» [66]

Транспортна доступність є однією з визначальних переваг об’єкта: комплекс розташований у безпосередній близькості до станції метро «Оболонь», що робить його зручним як для мешканців району, так і для відвідувачів з інших частин міста. Розвинена навколишня інфраструктура, наявність рекреаційних зон, торгових і сервісних об’єктів формують сприятливе соціальне та урбаністичне середовище для функціонування оздоровчої студії. Водночас закрита територія, підземний паркінг, охоронні системи та контроль доступу забезпечують підвищений рівень приватності, безпеки й комфорту, що важливо для концепції простору, орієнтованого на релаксацію, психоемоційну стабілізацію та відновлення.

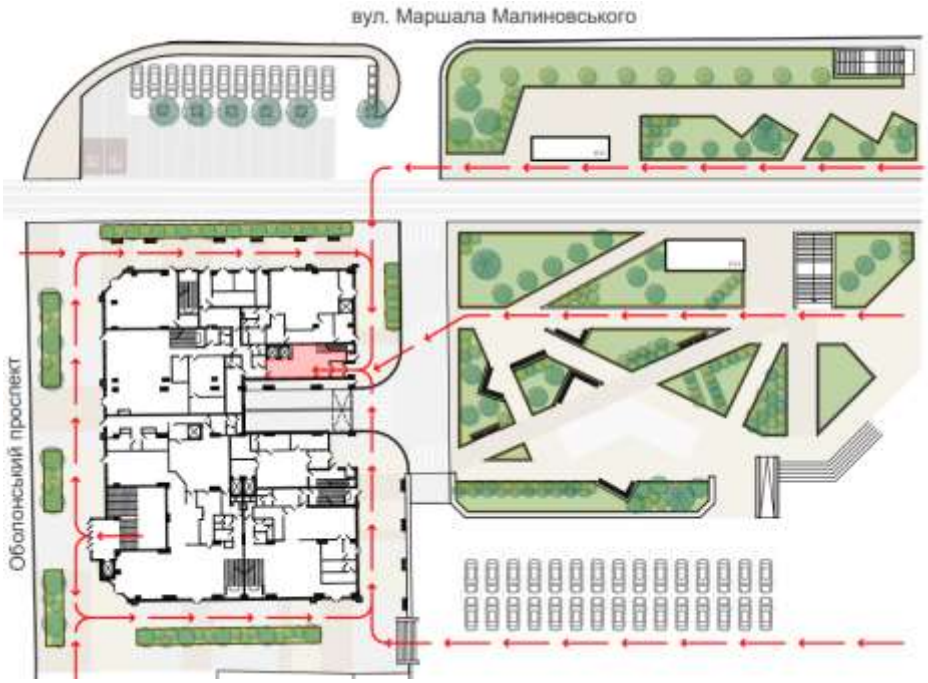

Рис.4.1.3. Генеральний план ЖК «Obolon Plaza» [67]

Сучасна інженерна інфраструктура будівлі створює технічні можливості для реалізації систем клімат-контролю, фільтрації повітря, мультирівневого освітлення та акустичного налаштування, що є критичними факторами у проєктуванні оздоровчих просторів, спрямованих на мінімізацію сенсорного перевантаження. Використання високоякісних оздоблювальних матеріалів, притаманних бізнес-класу, формує додатковий потенціал для впровадження авторських рішень, які відповідають дослідницьким принципам щодо сприйняття матеріалів у медитативних середовищах.

Формування концепції інтер'єру медитаційного простору в житловому комплексі «Obolon Plaza» ґрунтувалося на попередньо здійсненому аналізі сенсорного та емоційно-поведінкового впливу оздоблювальних матеріалів, а також на виявлених особливостях їхнього сприйняття у середовищах, орієнтованих на релаксацію та відновлення. Творчий пошук був спрямований на розроблення цілісної візуально-просторової концепції, яка забезпечує гармонійну взаємодію користувача з матеріальним середовищем через зорові, тактильні та акустичні характеристики обраних матеріалів.

Основою концепції стала ідея створення багатошарового медитаційного середовища, у якому кожен матеріал виконує функцію сенсорного маркера, сприяючи певному емоційному стану. Естетика простору побудована на поєднанні натуральних фактур -теплих дерев'яних поверхонь, гладких натуральних каменів, м'яких текстильних елементів та декоративних рослин -із приглушеною кольоровою палітрою, яка формує відчуття спокою та безпечності. Візуальні матеріали, представлені у чорнових візуалізаціях, демонструють домінування природних тонів та органічних форм, що підсилюють відчуття занурення в природне середовище навіть у межах міського контексту.

Просторово-планувальне рішення передбачає формування декількох функціональних зон, що підтримують різні види медитативної активності. Центральна зала, візуалізована у проєкті, розроблена як простір для колективних медитацій: теплий дерев'яний настил, мінімалістичні сидіння-кушетки та вільна композиція з камінням забезпечують тактильну комфортність і сприяють концентрації. Окрема зона чайної медитації, виконана у стилі японських традицій, містить платформу-подіум, низький стіл та текстильні подушки. Використання декоративної решітки та сакури створює відчуття камерності, ізоляції та м'якої приватності. Додана фітоконструкція та інтегроване озеленення функціонують як біофільний елемент, що підсилює терапевтичний потенціал інтер'єру.

Світлотехнічне рішення базується на поєднанні рівномірного розсіяного стельового освітлення та акцентних світильників, що підкреслюють окремі функціональні елементи простору. Стеля, сформована з геометризованих модулів із вбудованим освітленням, забезпечує рівномірний світловий баланс, що сприяє психоемоційній стабілізації користувачів та мінімізує зорове навантаження. М'яка контрастність світла доповнює природні матеріали, дозволяючи проявити їхню фактуру та підсилювати сенсорне сприйняття.

Важливою складовою творчої концепції стало забезпечення оптимальної акустики. Використання м'якого дерева, текстилю та необробленого каменю у певних зонах створює природне звукопоглинання, необхідне для медитативних

практик. Відсутність зайвих декоративних елементів забезпечує мінімальне відволікання та підтримує стан внутрішньої концентрації.

4.2. Планувальне, об’ємно-просторове та образне рішення інтер’єрів об’єкта

Просторово-планувальна структура приміщень у будівлі «Obolon Plaza» вирізняється раціональною організацією функціональних зв’язків, що створює сприятливі передумови для розміщення оздоровчого простору, зокрема студії медитацій. План поверху характеризується чітким модульним кроком несучих конструкцій, що забезпечує можливість гнучкого перепланування без порушення загальної структурної логіки будівлі. Наявність рівномірно розміщених колон формує відкриті площі значної місткості, які можуть бути адаптовані під різні типи медитаційних практик, включно з індивідуальними, груповими та сенсорними форматами.

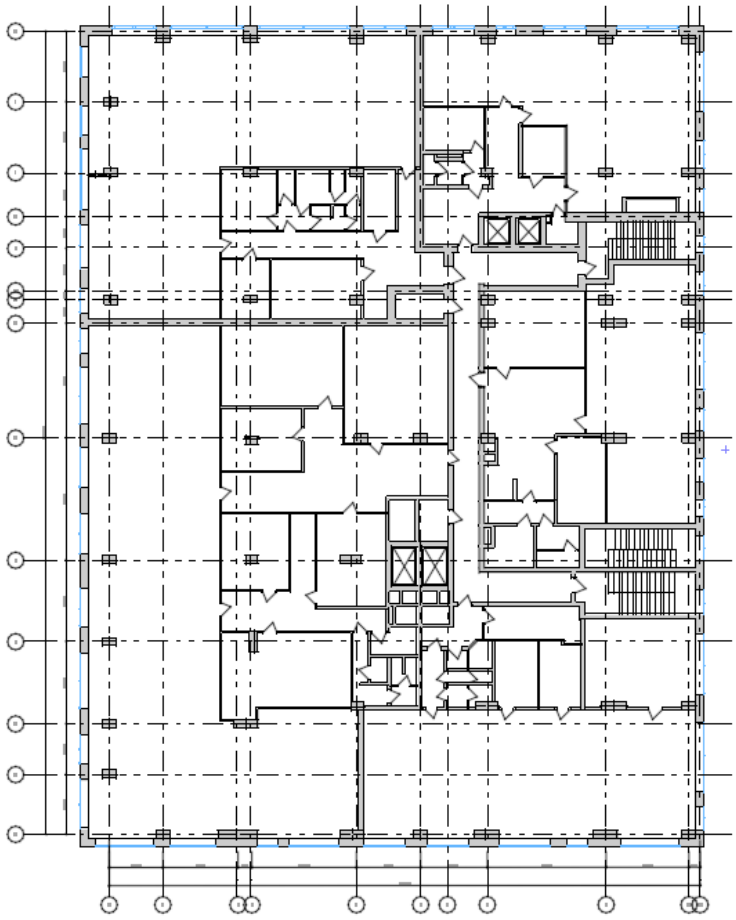

Рис.4.2.1. Планування 4-го поверху ЖК «Obolon Plaza»

Частина приміщень має доступ до природного освітлення через зовнішні фасадні лінії, що є важливим чинником для формування сприятливого сенсорного середовища. Орієнтація будівлі та ширина світлопрорізів дозволяють створювати різні сценарії освітлення -від м’якого розсіяного до більш інтенсивного денного світла, що сприяє природній регуляції циркадних ритмів та загальному психологічному комфорту користувачів. У внутрішніх зонах без природного світла планувальна структура дозволяє ефективно застосовувати системи штучного освітлення, налаштовані під потреби медитаційних практик.

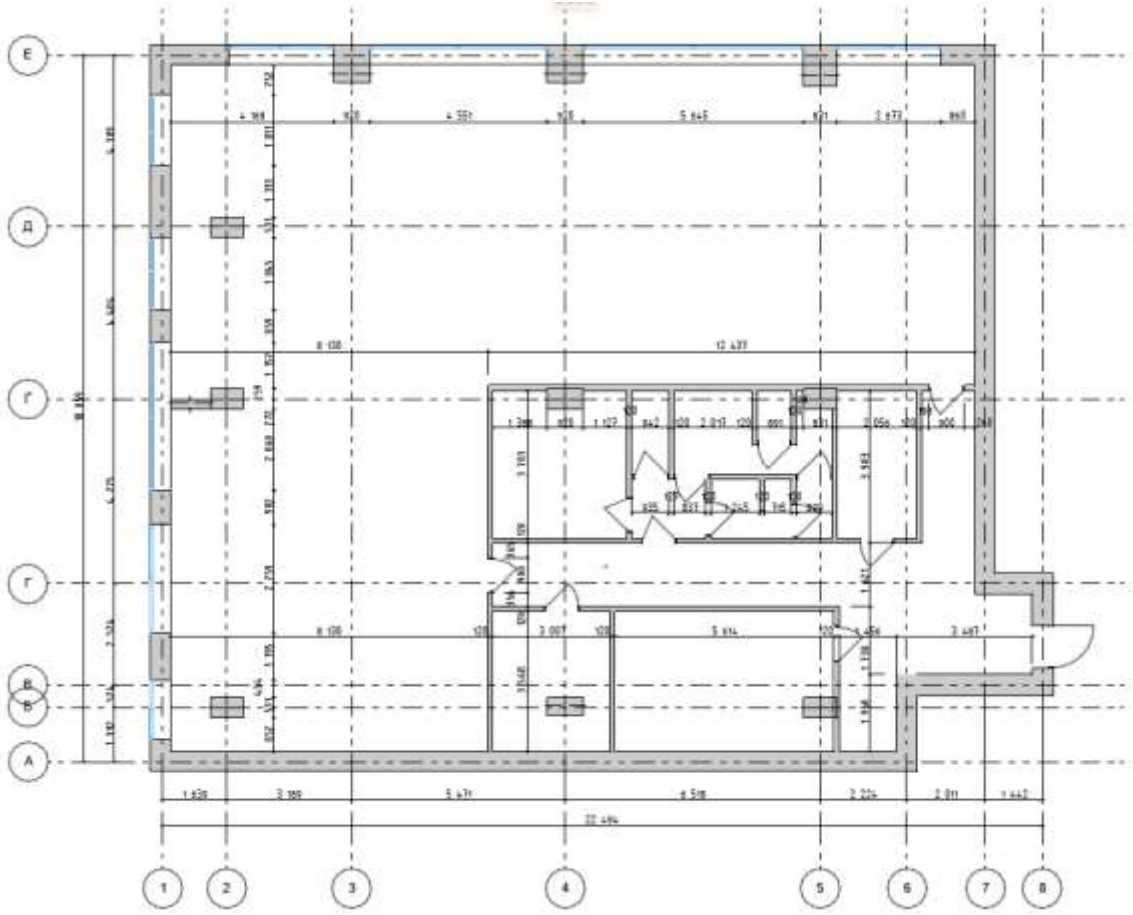

Рис.4.2.2. Обмірний план ЖК «Obolon Plaza» зони розробки дизайна інтер’єру

Представлене планувальне рішення демонструє компактну, логічно організовану просторову структуру, яка є зручною для формування медитаційної зали. Простір має чітку прямокутну конфігурацію з рівномірним кроком колон, що забезпечує конструктивну стабільність і дає можливість вільного трансформування

інтер’єру без значних обмежень. Центрально розташований блок допоміжних приміщень -санвузлів, технічних кімнат та невеликих коридорів -формує основу функціонального ядра, навколо якого може бути організований основний медитаційний простір. Значна площа відкритої частини плану дозволяє створити простору медитаційну залу з можливістю зонування за допомогою мобільних перегородок та роботи з сенсорними сценаріями (освітлення, акустика, матеріали). Наявність окремого входу та раціонально розміщених комунікаційних вузлів спрощує логістику переміщення користувачів і забезпечує приватність, необхідну для оздоровчих практик. Завдяки простоті геометрії, відсутності зайвих перегородок і достатньому доступу до природного світла цей план створює сприятливі передумови для реалізації медитаційного середовища з акцентом на матеріальність, тактильність та сприйняття простору.

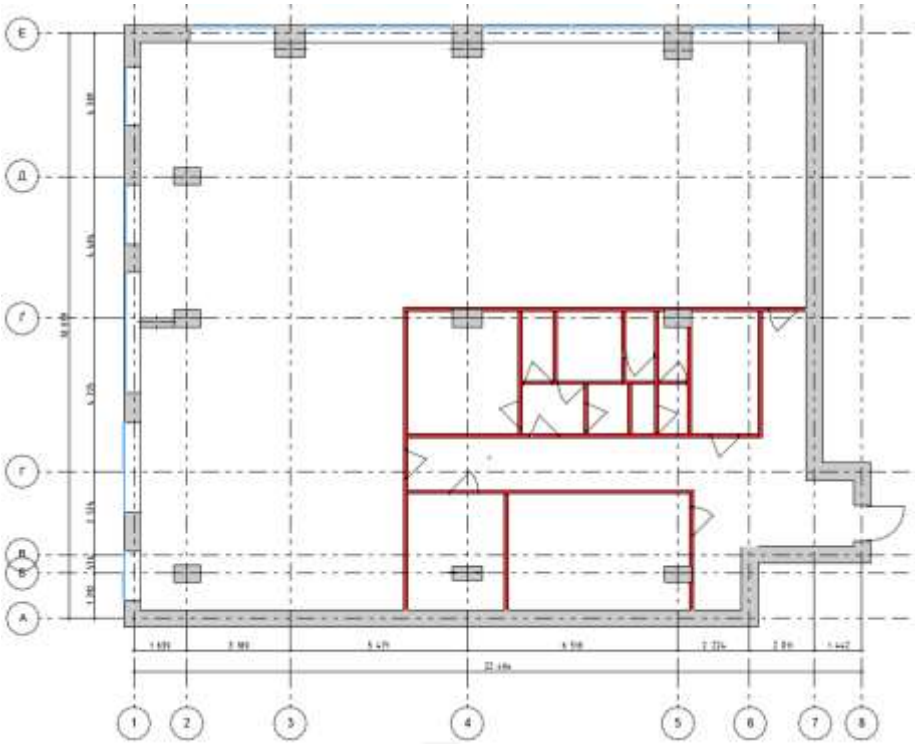

Рис.4.2.3. План демонтажу ЖК «Obolon Plaza» зони розробки дизайна інтер’єру

Демонтажна схема передбачає усунення внутрішніх перегородок, виділених червоним контуром, які формували дрібнокоміркове планування та значно обмежували функціональну гнучкість простору. Запропонований демонтаж цих ненесучих стін дозволяє відкрити центральну частину приміщення, забезпечити

раціональний перерозподіл площі та створити велику вільну залу, необхідну для організації медитаційного простору. Видалення перегородок також оптимізує інсоляцію та природне освітлення, оскільки усуває бар'єри, що перешкоджали поширенню світла вглиб приміщення. З конструктивної точки зору, демонтаж не впливає на несучу систему, оскільки всі демонтовані елементи є легкими внутрішніми стінами, що не виконують функції вертикальних опор. Отриманий відкритий простір формує сприятливі умови для подальшого зонування, забезпечує візуальну цілісність інтер'єру та відповідає експлуатаційним вимогам студії медитацій, де необхідні спокій, простір і мінімальна кількість візуальних та фізичних перешкод.

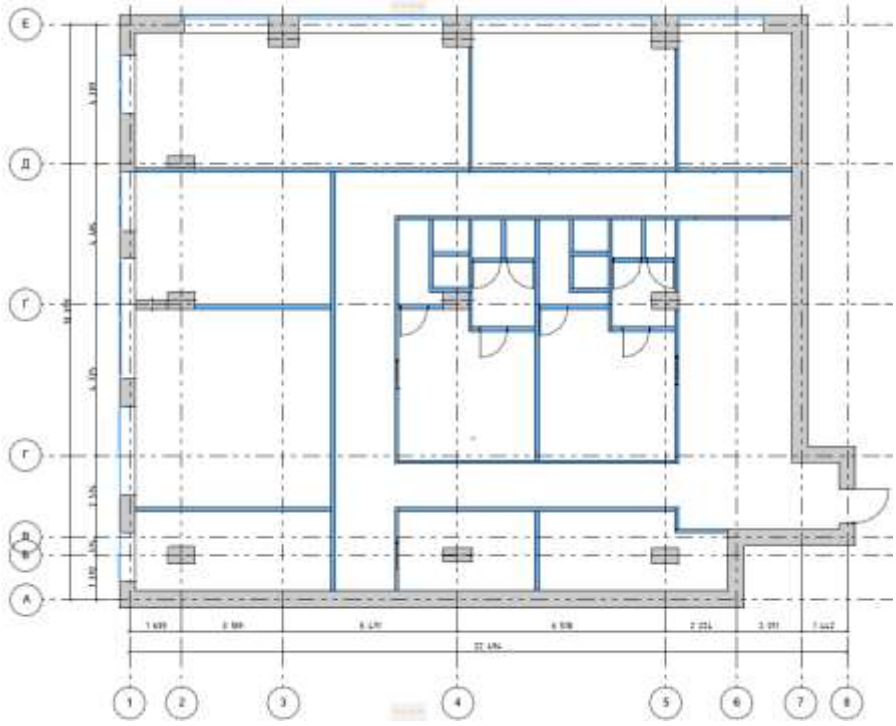

Рис.4.2.4. План монтажу ЖК «Obolon Plaza» зони розробки дизайна інтер'єру

4.3 Меблі, матеріали та обладнання

У межах проєкту інтер'єру медитаційного центру загальною площею 344,1 м² було сформовано комплексне планувально-функціональне рішення, яке охоплює низку спеціалізованих приміщень, спрямованих на забезпечення умов для релаксації, відновлення та сенсорної терапії. До структури об'єкта входять зона

рецепції з місцем очікування, коридор, зала спокою, зала звукотерапії, зала медитацій, зала чаювання, зала ароматерапії, складське приміщення, кабінет для персоналу, жіноча та чоловіча роздягальні, а також санітарний вузол з душовими. Кожне приміщення оснащене відповідно до свого функціонального призначення, а добір оздоблювальних матеріалів, меблів та обладнання здійснювався з урахуванням вимог ергономіки, сенсорного комфорту, екологічності та загальної концепції простору, орієнтованої на створення гармонійного терапевтичного середовища.

Рис.4.3.1. Візуалізація ресепції

Інтер’єр цього приміщення побудований на принципах м’якого занурення у стан спокою, що досягається за рахунок ретельно підібраних оздоблювальних матеріалів, меблів і світлотехнічного обладнання.

Основним композиційним елементом простору є стійка ресепції зі вбудованим акваріумом, виконана з монолітного штучного каменю світлого тону. Матеріал обрано за його гладку фактуру, відсутність пористості та здатність

формувати безшовні радіусні переходи, які забезпечують візуальну чистоту і підкреслюють органічність форми. Прозорий фасад акваріумної частини виготовлено зі загартованого оптичного скла, що гарантує безпеку та оптичну чистоту, а водна інсталяція всередині -зображення водоростей, рослин і природних композицій -формується таким чином, щоб створювати заспокійливий фокус уваги для відвідувачів.

Підлогу у зоні виконано з інженерної дубової дошки теплого, природного відтінку. Текстура натуральної деревини, покрита матовим лаком, забезпечує тактильний комфорт і візуальну теплоту, що гармонійно поєднується з пластикою стійки. Стіни оздоблено гіпсовою шпаклівкою під фарбування у теплий молочний тон, який вирівнює колірне середовище і створює нейтральний фон для декоративних елементів. У зоні порталу використовується фактурований дерев'яний шпон з виразним вертикальним малюнком, що підтримує концепцію природності та додає інтер'єру глибинності.

Окрему роль у формуванні атмосфери простору відіграє декоративне освітлення. Підвісні світильники марокканського типу з перфорованим металевим корпусом створюють м'який розсіяний світловий малюнок, завдяки чому простір набуває теплих рефлексів та акцентної тіньової графіки. Контурне стельове підсвічування виконано за допомогою лінійних LED-систем у профільних нішах; таке рішення забезпечує рівномірне, немаскуюче освітлення та виділяє архітектуру стелі, надаючи приміщенню відчуття легкості.

Меблеве наповнення включає зону очікування з низьким диваном на дерев'яному каркасі та м'якою текстильною оббивкою у світлому лляному переплетенні. Використання текстилю з натуральною фактурою пом'якшує акустику та доповнює природну палітру оздоблювальних матеріалів. Декоративна панель із шпонованого дерева за стійкою має ритмічну геометрію із заокругленою аркою, що перегукується з формами порталу та підтримує загальну стилістику м'якої геометрії.

Рис.4.3.1. Візуалізація зони очікування

Зона очікування інтегрована в єдиний простір із рецепцією і виконує функцію комфортної паузи перед переходом у терапевтичні приміщення медитаційного центру. Її інтер'єр побудований на принципах максимального занурення у стан спокою та сенсорного вирівнювання, що досягається за рахунок продуманого добору матеріалів, м'яких текстур і природної палітри.

Основним елементом зони виступає низький диван лаконічної конструкції, що складається з масивної дерев'яної основи та м'яких подушок з текстильною оббивкою світлого лляного тону. Текстиль обрано не лише з естетичних міркувань: натуральне переплетення волокон забезпечує м'яке розсіювання звуку, приємний тактильний контакт та створює відчуття домашньої затишності. Каркас із натурального дерева підкреслює загальну концепцію природності, а його теплий відтінок гармоніює з підлогою, виконаною з інженерної дубової дошки.

Стіни у зоні очікування зберігають теплу нейтральну палітру, що виступає фоном для декоративних акцентів. Одним з таких акцентів є дерев'яний портал округлої форми, оздоблений шпоном з виразною текстурою, який формує м'який перехід між просторовими блоками. Використання аркових елементів створює відчуття плавного руху в інтер'єрі та підтримує концепцію м'якої геометрії, закладену в дизайні всього об'єкта.

Рис.4.3.3. Візуалізація зали чаювання

Зала чаювання є однією з найбільш атмосферних зон медитаційного центру, призначеною для проведення чайних церемоній, індивідуальних практик повільного споживання напоїв та медитативного споглядання. Функція цього простору полягає у створенні умов для глибокого сенсорного розслаблення та усвідомленого перебування "тут і зараз", що досягається за допомогою гармонійного поєднання натуральних матеріалів, теплих фактур і зваженої композиції елементів інтер’єру.

Інтер’єр зали побудований на основі подіумної структури, виконаної з темного масиву дерева з виразною природною текстурою. Деревина має глибокий шоколадний відтінок і матове покриття, яке зберігає тактильність поверхні та максимально наближає користувача до природного матеріального середовища. Подіум піднятий на кілька сходинок, що створює відчуття переходу в окремий, більш інтимний простір. На його поверхні розташовано низький чайний столик із масиву дерева, виконаний у мінімалістичній формі без зайвих декоративних елементів. Поруч розміщені круглі подушки-пуфи з текстильною фактурною оббивкою у світлому натуральному тоні, що створює м'який контраст із темним деревом та забезпечує комфорт під час сидіння на підлозі.

Поділ простору здійснюється за допомогою декоративної дерев’яної перегородки з регулярним квадратним модулем. Вона виконана з того ж темного

дерева, що й подіум, що забезпечує стильову єдність. Перегородка не лише виконує функцію зонування, але й створює напівпрозору межу, крізь яку проглядається декоративне дерево з рожевою кроною. Використання рослинного акценту додає простору емоційної глибини та підсилює терапевтичний ефект перебування у залі.

Підлога в усьому приміщенні виконана з інженерної дошки аналогічного темного відтінку, що забезпечує безперервність матеріального середовища. Стіни оздоблені матовою світлою фарбою, яка виступає нейтральним фоном і збалансовує насиченість дерев'яних елементів.

Особливе значення у залі чаювання має світлове середовище. Стеля сформована системою квадратних касет із вбудованим рівномірним LED-підсвічуванням, що створює м'яке, розсіяне світло без тіньових коливань. Таке рішення забезпечує зоровий комфорт і сприяє заспокійливому сприйняттю простору. Додатковими акцентами є підвісні світильники компактної форми з дерев'яними елементами, розташовані над чайною зоною. Їхнє локальне світло підкреслює ритуальний характер чайної церемонії та створює камерність.

Віконні прорізи оформлені горизонтальними жалюзі з натурального дерева середнього відтінку. Вони дозволяють точно регулювати інтенсивність природного освітлення, формуючи спокійний напівтемний простір, оптимальний для чайних практик.

Рис.4.3.3. Візуалізація зали медитацій

Медитаційний зал представлений як простір, у якому поєднано природні матеріали, м’яке освітлення та мінімалістичний підхід до меблювання, що дозволяє створити атмосферу глибокої релаксації та внутрішнього зосередження. Основу підлоги виконано з натуральної деревини теплої тональності, яка формує відчуття тактильного комфорту й візуальної гармонії. Уздовж контуру простору інтегровано декоративну смугу з дрібного натурального каменю, що слугує своєрідною переходовою зоною між дерев’яним настилом та стінами, а також підсилює природність середовища.

Сидіння для практик представлені низькими круглими пуфами, виконаними з текстурованих волокон, наближених до джуту або ротангу. Їхня форма та матеріал підкреслюють прагнення до тактильної м’якості та сидіння максимально близько до підлоги -це дозволяє користувачам краще відчути стійкість тіла та контакт із простором. Центральна композиція з плоских кам’яних плит виконує роль символічного «шляху» або осі залу, додаючи простору ритміки та медитативної структури.

Стіни опрацьовані у світлій, нейтральній палітрі, що візуально розширює простір та знижує відчуття напруги. На одній зі стін інтегровано вертикальні фітоінсталяції - панелі з живою зеленню, які не лише виконують декоративну функцію, але й покращують мікроклімат, сприяють очищенню повітря та підтримують природний характер приміщення. Поруч із зеленню розміщено скульптурні елементи з натурального каменю та деревини, що формують акцентну зону та задають простору атмосферу спокою та символічності.

Освітлення реалізовано у форматі прихованих LED-ліній під стелею та вздовж підлоги, що створює м’який розсіяний світловий контур без прямих сліпучих джерел. Додаткову роль виконують свічки на мінімалістичних настінних тримачах -вони формують затишний, теплий настрій та можуть використовуватися під час вечірніх або глибинних медитативних практик.

Вікна обладнані дерев’яними жалюзі, які дають змогу регулювати рівень природного освітлення. Натуральна фактура дерева та теплий тон жалюзі

підсилюють загальну концепцію -створення простору, де кожен матеріал тактильний, природний і спрямований на відновлення психоемоційного балансу.

Рис.4.3.4. Візуалізація зали спокою

Зала спокою -це камерний простір, створений для індивідуальних медитативних практик, де користувач може усамітнитися, відновити емоційний баланс та зануритися у стан глибокої релаксації. Основною ідеєю інтер'єру є формування максимально м'якого, захисного та тактильно комфортного середовища, яке не відволікає увагу та створює відчуття приватності.

Поверхня підлоги виконана зі світлого текстурованого килимового покриття з коротким ворсом. Такий матеріал забезпечує тишу під час руху, приємні тактильні відчуття та ефект «м'якості простору». Стіни оздоблені у теплій бежевій палітрі, що створює плавний фон і не навантажує зорове сприйняття. Ця нейтральність дозволяє легко зануритися у медитативний стан без стимулюючих контрастів.

Центральним елементом залу є легка тент-структура у формі tipi, виготовлена з натуральної деревини та світлої лляної тканини. Природна фактура дерева та м'якість текстилю підсилюють відчуття захищеності, створюючи особисту «кокон-зону» для медитації. Усередині розміщений пухкий мат із сегментованим наповнювачем та подушка з графічним текстильним принтом. М'які матеріали та

приглушені кольори підкреслюють спокійну атмосферу та знижують сенсорне навантаження.

Меблі у просторі мінімальні та виконують радше декоративну й підтримувальну функцію. Квіткові горщики з натурального ротангу, встановлені на тонких металевих підставках, заповнюють простір живою рослинністю. Рослини виконують роль природних повітряних фільтрів і допомагають стабілізувати емоційний стан користувача. Металеві стійки мають лаконічну геометрію, не перевантажують композицію та візуально «піднімають» рослини над підлогою, зберігаючи легкість інтер'єру.

Стеля оформлена дерев'яними рейками, що працюють як акустичний елемент -вони пом'якшують звук, знижують рівень відлуння та підтримують атмосферу тиші. Уздовж рейок інтегровано світлову гірлянду з теплими лампами, що створюють ефект мерехтіння та додаткової затишності без прямого яскравого світла. Бокові жалюзі з натурального дерева дозволяють контролювати рівень денного освітлення, не порушуючи спокійного настрою простору.

Усе оздоблення залу спокою побудоване на принципі м'яких контурів, приглушених тонів та натуральних матеріалів -дерева, текстилю, ротангу та світлого килимового покриття.

У процесі формування спеціалізованих терапевтичних просторів важливо враховувати не лише функціональне навантаження приміщення, а й ті матеріали, які забезпечують правильне середовище для відповідного виду терапії. Саме характеристика оздоблювальних рішень визначає якість сприйняття, комфорт користувачів та можливість підтримувати тематичність простору. У випадку залів звукотерапії та ароматерапії добір матеріалів має не лише естетичну, а й технологічну та санітарно-гігієнічну роль.

Зал звукотерапії вимагає застосування матеріалів із високими акустичними властивостями, здатних мінімізувати зовнішні шуми та створювати м'яке акустичне середовище всередині. Для стін використовуються акустичні панелі з деревного фетру, перфорованих МДФ-плит чи тканинних модулів із базальтовим заповненням, що ефективно поглинають середні та високі частоти. Підлога

виконується з дерева, пробки або доповнюється килимовими покриттями, які зменшують реверберацію й знижують рівень шуму від переміщення. Стельові конструкції включають рейкові дерев'яні системи або перфоровані плити з акустичною підкладкою, що стабілізують звук у просторі. Дверні блоки герметизують ущільнювачами, а світлопрозорі перегородки виконують у подвійній звукоізоляційній системі, аби забезпечити повну відокремленість зали від навколишнього середовища.

Для зали ароматерапії акцент зміщується на вибір матеріалів, які не вбирають запахи, легко очищуються та не вступають у реакцію з ефірними оліями. Стінові поверхні найчастіше виконують з мінеральних декоративних штукатурок або фарб із повітропроникними та антисептичними властивостями, що дозволяє уникнути накопичення запахів. Підлога може бути з натурального каменю, мікроцементу чи обробленого дерева, яке не поглинає ароматичні компоненти. Меблювання обирають з натуральних матеріалів -ротангу, дерева, металу або текстилю з коротким ворсом, що легко піддається очищенню й не утримує запахів.

Важливою складовою є технологічне оснащення -вентиляційні системи з регульованим повітрообміном та вугільними фільтрами, які забезпечують контрольовану концентрацію аромату та перешкоджають його поширенню в інші приміщення. Використання скляних або керамічних дифузорів та аромаламп дозволяє уникати деформації й небажаних реакцій матеріалів під час контакту з ефірними оліями.

Висновки до Розділу 4.

Загалом проведений комплексний аналіз архітектурних умов, планувальних можливостей та матеріально-сенсорних характеристик підтверджує, що будівля «Obolon Plaza» є оптимальним середовищем для формування сучасного оздоровчого центру із розвиненою структурою медитативних та терапевтичних просторів. Раціональна конструктивна схема комплексу, доступ до природного освітлення, високий рівень інженерного оснащення та можливість гнучкого

перепланування забезпечили підґрунтя для створення цілісної концепції інтер’єру, орієнтованої на мінімізацію сенсорного навантаження та підтримку психоемоційної стабільності користувачів. Вибір натуральних матеріалів, м’яких фактур і стриманої палітри дозволив сформувати простір, який працює як терапевтичне середовище само по собі, а продумане зонування -забезпечити комфортні маршрути переміщення, приватність і незалежну роботу різних типів практик. Розроблена система освітлення, акустичних рішень і декоративно-пластичних акцентів створює гармонійне поєднання функціональності та естетики, що відповідає принципам сучасного медитативного дизайну. Таким чином, проєкт демонструє цілісність, логічність і відповідність архітектурного підходу специфіці оздоровчих центрів, формуючи середовище, у якому простір, матеріали та світло працюють у взаємодії для досягнення стану спокою, зосередження та відновлення.

РОЗДІЛ 5. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ, КОНСТРУКТИВНЕ ТА КОМПОЗИЦІЙНЕ РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ МЕБЛІВ (ОБЛАДНАННЯ) ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ

5.1. Аналіз вимог до спеціалізованого обладнання оздоровчих просторів

Проєктування спеціалізованого обладнання для оздоровчих центрів вимагає врахування комплексу функціональних, ергономічних, естетичних і санітарно-гігієнічних вимог. Такі простори покликані сприяти фізичному та психологічному відновленню користувачів, тому меблі та обладнання мають створювати відчуття спокою, безпеки й комфорту. Основними характеристиками виступають простота форми, використання натуральних матеріалів, приємна фактура поверхонь, відсутність надмірної декорації, а також гнучкість у компонуванні.

В інтер'єрах оздоровчих закладів важливою є наявність зон короткочасного відпочинку — лав, кушеток, daybed-елементів, що забезпечують релаксацію між процедурами. Їх конструкція повинна бути стійкою, зручною для догляду, а матеріали — вологостійкими, антибактеріальними та нетоксичними. Як приклад, інтер'єр релаксаційної зони з м'якими кушетками (Рис. 5.1.1) демонструє принцип створення «тихих зон» через поєднання м'яких фактур, зонування текстилем і приглушене освітлення. Подібне середовище формує відчуття приватності та розслаблення.

Рис. 5.1.1. Зона релаксації з м'якими кушетками у спа (приклад організації "quiet zone", приватність шторами, приглушене світло).

Приклад “капсульної” релаксації — м’які лежаки з високим рівнем комфорту, зонування текстилем, світловий сценарій для заспокоєння.

Запропонованого у цьому проєкті елемента меблів є дерев’яна лежанка-платформа у зоні рецепції (Рис. 5.1.2), що поєднує лаконічну геометрію, масив деревини й текстильну оббивку. Її конструкція відповідає принципам сталого дизайну, передбачаючи тривалий термін експлуатації та можливість заміни текстильних елементів.

Рис.5.1.2 Власна розробка елементу меблів

У подібному ключі вирішений і інтер’єр лобі wellness-центру (Рис. 5.1.3), де сидіння стає композиційним акцентом простору та водночас елементом біофільного дизайну, завдяки природній текстурі матеріалу.

Рис. 5.1.3. Лежаки в spa&wellness-просторі (натуральна деревина, низька посадка, мінімалістична пластика).

Опис: конструкція “дерев’яна платформа + м’який мат” працює як прототип вашої лави-лежанки; підкреслює природні матеріали та “тиху” композицію інтер’єру.

Приклад daybed з дерев’яною рамою у японській стилістиці (Рис. 5.1.4) демонструє ергономічну простоту та тактильність поверхонь, що є актуальним для сучасних центрів реабілітації й відпочинку. Конструктивна схема з пониженим сидінням створює відчуття спокою та комфорту, що позитивно впливає на психологічний стан користувача.
Подібний принцип спостерігається і в daybed з дерев’яною основою та підголівником (Рис. 5.1.5) — це зразок продуманої ергономіки, де форма відповідає функції, а матеріали забезпечують гігієнічність і легкість очищення.

Рис. 5.1.5. Колекція daybeds/benches у преміальному виконанні (натуральна деревина, ремісниче якість, акцент на матеріалі).

Як референс матеріальності та композиційної “тиші” — мінімум деталей, максимум якості поверхонь.

Рис. 5.1.6. Модульна лавка/сидіння для зон очікування (комерційний приклад: публічні простори, зносостійка оббивка, модульність).

Аргументує вимоги до спеціалізованого обладнання (стійкість, легке обслуговування, адаптивність компонування).

Рис. 5.1.7. Лавка/сидіння для reception/очікування з м’якою оббивкою (формоутворення під лінійне розміщення).

Аналогом до запропонованого у цьому проєкті елемента меблів є дерев’яна лежанка-платформа (Рис. 5.1.2)**,** що поєднує лаконічну геометрію, масив деревини й текстильну оббивку. Її конструкція відповідає принципам сталого дизайну, передбачаючи тривалий термін експлуатації та можливість заміни текстильних елементів.

Аналог для “функції очікування” — показує типологію сидіння для короткочасного перебування та роботу з габаритами в проходах.

Окремою вимогою є підвищений рівень тактильного комфорту та «психологічної м’якості» обладнання, що досягається коректним вибором текстилю, наповнювачів, фактур деревини, температури на дотик та уникненням «холодних» відблисків. Це підтверджують аналоги daybed-рішень, де деревина виступає структурною основою, а м’які елементи — змінними та сервісно зручними модулями (Рис. 5.1.4, Рис. 5.1.5). З конструктивної точки зору, така схема є оптимальною: жорсткий несучий каркас забезпечує стабільність і довговічність, тоді як текстильні компоненти можуть бути замінені/очищені без демонтажу всієї конструкції.

Ергономічні вимоги та сценарії використання

Ергономіка спеціалізованого обладнання оздоровчих просторів визначається тривалістю контакту користувача з меблями (короткочасне сидіння / напівлежаче

положення / релаксація), віковими та фізіологічними особливостями відвідувачів, а також потребами маломобільних груп. У межах проєкту доцільно орієнтуватися на такі принципи:

- забезпечення зручної посадки та опори для спини/передпліч (для лав і сидінь у зонах очікування);
- можливість напівлежачого положення (для релаксаційних зон);
- безпечні геометрії (відсутність гострих ребер, травмонебезпечних виступів);
- стабільність конструкції та прогнозована поведінка під навантаженням.

Аналоги релаксаційних зон з кушетками демонструють, що напівприватний сценарій «тихого відпочинку» найкраще підтримується м’якими великими площинами, приглушеним світлом і візуальною простотою (Рис. 5.1.1). Водночас «платформні» конструкції з натуральної деревини формують додаткове відчуття надійності та природності середовища (Рис. 5.1.2), що є важливим для оздоровчого простору, де дизайн працює як інструмент психоемоційної стабілізації.

5.2. Етапи розроблення дизайн-концепції елементу меблів

Розроблення дизайн-концепції проєктованого дивана для зони ресепшн оздоровчого центру виконувалося як послідовність взаємопов’язаних етапів — від постановки задачі та аналізу середовища до формоутворення, матеріалізації й підготовки виробу до конструкторської деталізації. Об’єктом є лінійний диван-платформа з дерев’яною основою (виразна горизонталь) та м’якою частиною у вигляді суцільного сидіння-мату **і** двох спинних подушок**;** додатково передбачено одну акцентну подушку. Виріб розміщено вздовж стіни у приймальній зоні, де він формує місце очікування та первинного відпочинку.

Постановка проєктного завдання та визначення функції

На стартовому етапі визначено функцію виробу в структурі рецепції-зони: короткочасне очікування**,** психологічне «заспокоєння» відвідувача, формування відчуття гостинності й довіри до простору. Оскільки оздоровчий центр є середовищем із підвищеними вимогами до комфорту, диван розглядається не лише як утилітарний об’єкт, а і як носій матеріальної концепції, що підсилює сприйняття оздоблювальних матеріалів інтер’єру (тепла деревина, нейтральна м’яка фактура текстилю, спокійна колористика).

До проєктного завдання включено ключові вимоги:

- комфорт посадки для різних груп користувачів;
- стійкість і довговічність у громадському просторі;
- можливість очищення/обслуговування (знімні чохли, ремонтопридатність);
- безпечні контури, відсутність травмонебезпечних виступів;
- візуальна лаконічність, що відповідає wellness-естетиці.

Аналіз контексту та просторово-планувальних умов

Другим етапом стало уточнення просторової ролі дивана у рецепції-композиції. Розміщення вздовж стіни обумовлює формат «лінійного очікування», де важливими є: збереження проходів, зручний підхід, читабельність силуету з входу та від рецепції. Паралельно оцінено візуальні зв’язки: диван має працювати як спокійна горизонталь, що врівноважує вертикальні членування стіни та декоративні елементи середовища.

На цьому етапі визначено базову композицію виробу:

- витягнута платформа (домінує горизонталь);
- три опори-панелі (ліва/центральна/права) для розподілу навантаження;
- нижній поздовжній елемент (зв’язок) як стабілізація каркаса та візуальне «приземлення»;
- частковий вертикальний дерев’яний екран позаду подушок для упору/фіксації м’яких елементів.

Дослідження аналогів і формування типологічної моделі

На етапі аналітики опрацьовано типологію lobby-меблів для wellness-просторів: daybed/лави-платформи, низькі дивани без підлокітників, модульні рішення для очікування. Узагальнення аналогів показало, що для оздоровчих інтер'єрів найбільш релевантні:

- простий несучий дерев'яний каркас, який сприймається як «теплий» і природний;
- нейтральний текстиль (льон/мікротекстура), що візуально заспокоює;
- мінімальна кількість членувань у зоні контакту з тілом;
- ремонтопридатність: змінні подушки/мат.

На основі цього сформовано типологічну модель проєктованого виробу: *«дерев'яна платформа + змінний м'який мат + дві опорні подушки спинки»***.**

Формування концептуальної ідеї та образу виробу

Концептуальна ідея дивана визначена як **"**тиха платформа**"** для reception-зони: предмет має бути візуально спокійним, не перевантажувати інтер'єр і одночасно підкреслювати натуральні оздоблювальні матеріали. Основні принципи образу:

- **архітектонічність** (читабельна несуча схема: платформа на опорах);
- **візуальна стабільність** (масивна верхня дерев'яна лінія + чіткі опори);
- **м'який комфорт** (суцільний мат + подушки спинки);
- **акцентна деталь** (мала подушка як композиційний баланс і «домашній» штрих).

Така концепція відповідає завданню оздоровчого простору: не стимулювати зайвої динаміки, а формувати відчуття спокою та контролю.

Ескізування та пропорційне формоутворення

Ескізна стадія була спрямована на пошук оптимальних пропорцій між дерев'яною базою та м'якою частиною. Прийнято рішення:

- зробити **суцільне сидіння** (візуально чиста площина);
- уникнути підлокітників (легкість силуету, зручність посадки з будь-якого боку);
- використати **дві великі подушки** як основну опору спини (простий ритм без дроблення);
- додати **вертикальний дерев'яний елемент-екран** позаду подушок, який виконує і композиційну, і функціональну роль (упор, захист стіни/панелі).

Далі уточнено ритм опор: **три панельні опори** забезпечують стійкість довгого прольоту та формують логічний конструктивний крок.

Ергономічне опрацювання та габаритні параметри

Ергономіка дивана адаптована до reception-сценарію (очікування 5–20 хв), тому комфорт має бути вираженим, але без «надмірної домашності», що стимулює тривале лежання. На рівні концепції закладено такі орієнтири:

- **висота посадки** у межах типових значень для диванів очікування (420–450 мм від підлоги до верху сидіння з урахуванням деформації м'якого шару);
- **глибина сидіння** як достатня для опори стегна, але з можливістю зручної посадки з прямою спиною;
- спинні подушки працюють як м'яка опора без жорсткої геометрії спинки;
- у видимих дерев'яних ребрах передбачено **заокруглення/фаски** для травмобезпеки;
- нижній рівень бази опрацьовано так, щоб уникнути зачіпання стопою та полегшити прибирання.

Матеріальна концепція та палітра

Матеріальне рішення дивана підпорядковане темі роботи — сприйняттю оздоблювальних матеріалів у wellness-інтер'єрах. Виріб реалізовано як поєднання:

- **деревини теплого тону** (візуальна «температура», природність, тактильність);
- **світло-нейтрального текстилю** з дрібною фактурою (спокій, м'якість, відсутність різких контрастів).

Це поєднання працює як «місток» між підлогою/дерев'яними елементами інтер'єру та нейтральними площинами стін, забезпечуючи гармонію матеріалів без конфлікту фактур.

Підготовка до конструкторського опрацювання

Після затвердження образу уточнено конструктивну логіку, яка забезпечує експлуатаційні переваги:

- дерев'яна частина — довговічна несуча база;
- м'які елементи — змінні модулі (чохли, перетяжка, чистка);
- панельні опори + нижній зв'язок усувають розхитування та підвищують жорсткість;
- вертикальний екран позаду подушок — опора для спинки і захист поверхні стіни від контакту.

Таким чином, дизайн-концепція дивана для reception-зони сформована через послідовні етапи: постановку задачі, аналіз просторового контексту, типологічне узагальнення аналогів, формування образу «тихої платформи», ергономічне та матеріальне опрацювання, уточнення конструктивної логіки й візуальну перевірку у середовищі. Прийняте рішення забезпечує баланс між комфортом, технологічністю та естетикою wellness-простору і є підґрунтям для деталізації конструктивних та матеріальних особливостей у підрозділі 5.3.

5.3. Конструктивні та матеріальні особливості виробу

Проєктований елемент меблів являє собою диван-платформу лінійного типу з виразною дерев'яною основою та м'якою частиною у вигляді суцільного сидіння-мату і спинних подушок. Конструкція орієнтована на reception-зону оздоровчого центру, тому ключовими є: стійкість, зносостійкість матеріалів, ремонтопридатність, простота санітарного догляду, а також візуальна "тиша" форми, що підтримує сприйняття натуральних оздоблювальних матеріалів інтер'єру.

Конструктивна схема виробу

Прийнята схема — несуча дерев'яна платформа на опорах із нижнім зв'язком (царговим/цокольним), що працює на жорсткість і виключає розхитування. Зверху платформи розташовується жорстка основа сидіння (настил/щит), на яку укладається м'який мат. Спинка формується м'якими подушками, що спираються на вертикальний дерев'яний елемент-екран (часткова спинка/борт).

Перевага схеми для public-space: дерев'яна база витримує інтенсивну експлуатацію, а м'які елементи є змінними (можливе прання/перетяжка/заміна без розбору каркаса).

Несучий каркас і платформа (основа)

конструкція каркаса:

- Верхня рама (обв'язка): поздовжні та поперечні елементи (царги), що формують прямокутну "раму" платформи.
- Настил сидіння: суцільний щит або рейковий настил (залежно від задуму й товщини мату).
- Опори: дві торцеві опори-панелі + центральна опора (для довгого прольоту), що розвантажує настил.
- Нижній зв'язок: поздовжня планка/царга біля підлоги (як на твоєму рендері), яка додає жорсткості й формує "архітектоніку" низу.

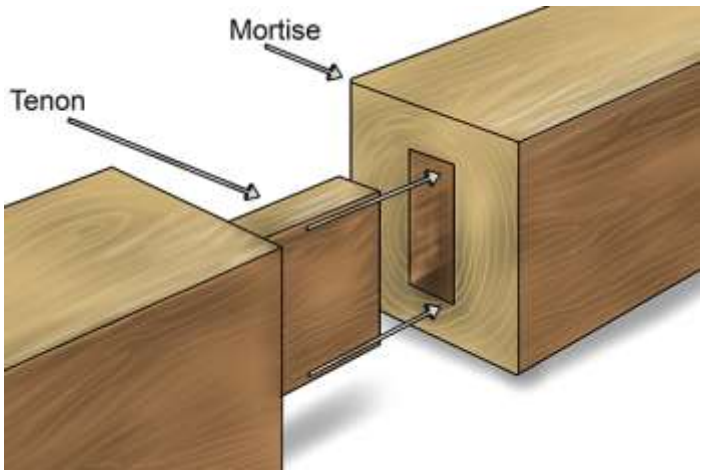

Рис. 5.3.1 — Вузол з’єднання верхньої обв’язки (рама) дивана

Типові товщини (можна підлаштувати під свої габарити):

- щитові елементи/панелі: **18–24 мм** (фанера/МДФ/щит);
- видимі масивні елементи (ребра, крайки): **30–40 мм** або накладка по крайці для “ваги”;
- настил сидіння: **15–18 мм** (фанера) або рейки **20×40 мм** з кроком.

Опори, цоколь і вузол “toe-kick” (підріз під носок)

Для елменту меблів доцільно передбачити підріз під носок (recess/toe-kick) — це:

- зменшує візуальну масу;
- полегшує підхід і прибирання;
- знижує ризик ударів пальцями об виступ.

Рішення: опори-панелі з внутрішнім підрізом + нижній зв’язок, піднятий відносно підлоги на 20–40 мм.

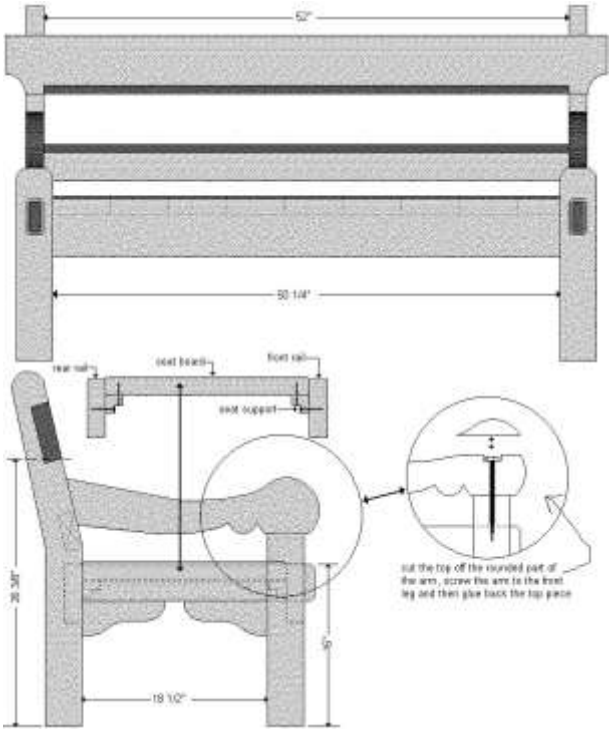

Рис. 5.3.2. Вузол опори (торцева панель + нижній зв’язок)

М’які елементи: сидіння-мат і подушки спинки

Сидіння (суцільний мат):

- багатошаровий пакет: основний шар **HR-піни** (високоеластичної) + тонший комфортний шар (м’якший) зверху;
- бажано зробити **знімний чохол** на блискавці (сервіс, чистка);
- під матом — **антиковзка підкладка** або приховані фіксатори.

Спинні подушки:

- наповнювач: синтетичне волокно/комбінований наповнювач (добре тримає форму);
- рекомендовано передбачити **фіксацію від сповзання** (стрічка-липучка, прихована кишеня, антиковзка зона).

Матеріали та покриття (для оздоровчого середовища)

Дерев’яна частина (візуальні елементи):

- оптимально: **фанера березова** як стабільна основа + **шпон/масив по видимих крайках**;
- крайки: масив/кромка під тон деревини (для довговічності в місцях ударів).

Покриття деревини:

- матовий лак/поліуретанове покриття або масло-віск (за умови достатньої стійкості до вологи та прибирання);
- важливо: **низький блиск**, щоб не давати “холодних” відблисків у релакс-середовищі.

Текстиль:

- контрактна тканина з високою стійкістю до стирання; зі стійкістю до плям/вологого прибирання;
- нейтральна палітра (сірий/беж/молочний) для підтримки сприйняття оздоблювальних матеріалів.

Висновки до розділу V

У Розділі V розроблено та обґрунтовано **функціональне, конструктивне й композиційне рішення** елементу меблів для інтер’єру оздоровчого центру — **лінійного дивана-платформи для зони ресепшн**. Виріб розглянуто як складову просторового сценарію reception-зони та як інструмент підтримки психологічного комфорту відвідувачів.

У підрозділі 5.1 систематизовано вимоги до спеціалізованого обладнання оздоровчих просторів: **ергономіка короткочасного очікування**, безпека форм, стійкість конструкції, гігієнічність і ремонтопридатність матеріалів, а також відповідність візуальній «тиші» wellness-середовища. Визначено доцільність типології «платформа + змінні м’які елементи» як оптимальної для інтенсивної експлуатації та регулярного сервісу.

У підрозділі 5.2 описано етапність формування дизайн-концепції дивана: від постановки задачі та аналізу контексту рецепції до формоутворення, пропорційної побудови, добору матеріалів і перевірки рішення у 3D-візуалізації. Концепція виробу сформульована як **«тиха платформа»**, що підтримує відчуття стабільності, натуральності та спокою через лаконічний силует і збалансовану композицію м’яких та дерев’яних елементів.

У підрозділі 5.3 визначено конструктивну схему та матеріальні характеристики виробу. Обґрунтовано застосування **несучого дерев'яного каркаса** з опорами-панелями та нижнім зв'язком, що забезпечує жорсткість і довговічність. М'яка частина вирішена у вигляді **суцільного сидіння-мату та спинних подушок**, передбачено можливість їх заміни/очищення. Підібрано матеріали і покриття, релевантні до умов оздоровчого середовища: натуральна деревина як тактильно «тепла» основа та нейтральний текстиль як комфортний, візуально спокійний шар.

Загалом результати Розділу V підтверджують, що запропонований диван для reception-зони відповідає ключовим вимогам оздоровчих інтер'єрів: забезпечує комфорт очікування, підтримує композиційно-матеріальну концепцію простору, є технологічно доцільним і придатним до експлуатації в громадському середовищі. Отримані висновки формують основу для подальшого використання рішення у складі цілісного інтер'єрного проєкту та його практичної реалізації.

Загальні висновки.

На основі проведеного теоретичного аналізу, дослідницької та проєктної роботи можна зробити узагальнений висновок, що оздоблювальні матеріали в інтер'єрах оздоровчих центрів є одним із ключових чинників формування цілісного, психологічно комфортного та функціонально збалансованого середовища. У межах магістерського проєкту було доведено, що матеріал у сучасному оздоровчому просторі виходить за межі суто конструктивної або декоративної функції та набуває ролі активного засобу впливу на психоемоційний стан людини, її здатність до релаксації, концентрації та відновлення внутрішнього балансу.

Дослідження історичних передумов і теоретичних основ формування оздоровчих інтер'єрів дозволило встановити, що в різні історичні періоди матеріальне середовище завжди відігравало важливу роль у процесах зцілення та гармонізації, проте в сучасному контексті ця роль набула науково обґрунтованого,

міждисциплінарного характеру. Аналіз наукових джерел підтвердив, що сприйняття оздоблювальних матеріалів є комплексним психофізіологічним процесом, у якому поєднуються сенсорні, емоційні та когнітивні реакції, а ефективність інтер'єру оздоровчого призначення залежить від узгодженості цих складових.

У ході роботи було систематизовано оздоблювальні матеріали за їх зоровими, тактильними, акустичними, екологічними та емоційно-семантичними характеристиками, а також визначено закономірності їхнього впливу на вегетативні та нейрофізіологічні реакції людини. Особливу увагу приділено мультисенсорному підходу, що дозволяє розглядати інтер'єр як інтегровану систему взаємодії світла, фактури, звуку, температури та запаху. Доведено, що використання натуральних, матових, тактильно приємних і екологічно безпечних матеріалів сприяє зниженню рівня стресу, формуванню відчуття безпеки та психологічної стабільності, що є базовими вимогами до інтер'єрів оздоровчих центрів і студій медитацій.

Практична частина проєкту продемонструвала можливість ефективного впровадження результатів дослідження у реальне дизайнерське рішення. Запропоноване планувальне, об'ємно-просторове та образне вирішення інтер'єру базується на принципах людиноцентричного та біофільного дизайну, де матеріали, меблі та обладнання підпорядковані створенню гармонійного, ненасиченого та емоційно врівноваженого середовища. Розроблений елемент меблів як складова інтер'єру підтверджує важливість узгодження конструктивних, ергономічних і матеріальних характеристик із загальною концепцією простору та психофізіологічними потребами користувача.

Таким чином, магістерська робота підтверджує доцільність комплексного підходу до вибору та застосування оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів, де дизайнер виступає не лише творцем естетичного образу, а й модератором сенсорного та емоційного досвіду людини. Отримані результати мають практичну цінність для професійної діяльності дизайнерів середовища та архітекторів, можуть бути використані у проєктуванні сучасних оздоровчих,

медитативних і реабілітаційних просторів, а також становлять підґрунтя для подальших наукових досліджень у сфері сенсорного, психологічно орієнтованого та сталого дизайну інтер’єрів.

Список використаних джерел

1. Мельник І. М. *Стан, проблеми та перспективи розвитку санаторно-курортних та оздоровчих засобів розміщення в Україні* // *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. -2021. -№ 1. -С. 25–33.

2. Kranz M. *Roman Baths and the Ancient Spa Culture*. -London : Routledge, 2016. -178 p.

3. Curl J. S. *A Dictionary of Architecture and Landscape Architecture*. -Oxford : Oxford University Press, 2021. -896 p.

4. Kuran M. *Sacred Architecture: The Spiritual and the Human Dimensions*. -Istanbul : Arkeoloji ve Sanat, 2015. -220 p.

5. Hibbard, P. *Buddhist Architecture*. -Leiden: Brill, 2019. -320 p.

6. **Панченко, О. М.** Психологічні аспекти сприйняття архітектурного середовища / О. М. Панченко // *Архітектурний вісник КНУБА.* -К., 2018. -№ 12. -С. 45–52.

7. **Овсяннікова, О. В.** Архітектурно-художні засоби формування гармонійного середовища інтер'єрів / *Вісник ХНУБА.*, 2019. -№ 3(67). -С. 112–120.

8. **Gibson, J. J.** *The Ecological Approach to Visual Perception.* -Boston: Houghton Mifflin, 1979. -332 p.

9. **Strappini, F., Fagioli, S., Mastandrea, S.** *Sustainable Materials: A Linking Bridge Between Material Perception, Affordance and Aesthetics. -Frontiers in Psychology.*, 2024. -Vol. 15.

10. **Kals, E.** *Environmental Psychology.* -Berlin: Springer, 2025. -368 p.

11. **Петренко, В. М.** Біофільний підхід у сучасному дизайні інтер'єру / *Сучасні проблеми архітектури та містобудування.*, 2021. -№ 62. -С. 147–156.

12. Kaplan, R., & Kaplan, S. *The Experience of Nature: A Psychological Perspective.* -Cambridge University Press, 1989. -340 p.

13. Обухов, А. М., & Гомон, С. О. *Психофізіологічні особливості сприйняття деревини як оздоблювального матеріалу.* // Вісник Харківського національного університету будівництва та архітектури, 2020. -№ 2. -С. 52–58.

14. Хом’як, Н. І. *Світло і колір у дизайні інтер’єрів оздоровчих закладів.* -Львів: НУЛП, 2019. -122 с.

15. Тімашова, Л. О. *Екологічні принципи формування архітектурного середовища оздоровчих закладів.* // Архітектурний вісник КНУБА. -2018. -№ 14. -С. 112–118.

16. Kruse, J., & Lamm, C. *Material Perception and Emotion.* Frontiers in Psychology, 2021, 12: 732.

17. Зінченко, О. *Ергономічні та психофізіологічні аспекти формування інтер’єрів оздоровчих просторів.* -Київ: КНУБА, 2020. -134 с.

18. Горбунова Н. О. *Естетичні принципи мінімалізму в дизайні інтер’єрів оздоровчих просторів* // Вісник ХДАДМ. -2022. -№ 3. -С. 58–65.

19. Pallasmaa J. *The Eyes of the Skin: Architecture and the Senses.* -Chichester: Wiley, 2012.

20. Burnard M. D., Kutnar A. *Wood and Human Stress in the Built Indoor Environment: A Review.* -*Wood Science and Technology*, 2015.

21. Kellert S. R., Calabrese E. F. *The Practice of Biophilic Design.* -New York, 2015.

22. Ulrich R. S. *View through a Window May Influence Recovery from Surgery.* -*Science*, 1984, Vol. 224. -S. 420–421.

23. Spence C. *Senses and the City: Multisensory Design for Urban Spaces.* -*Frontiers in Psychology*, 2020.

24. Demirkan H., Olguntürk N. *The Importance of Multisensory Design in the Built Environment.* -*Architectural Science Review*, 2021.

25. *Designing an Urban Meditation Centre*. -ResearchGate publication/student project. -Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/300034231_Designing_an_Urban_Meditation_Centre

26. *Meditation cabin stands lightweight on stones in Ukrainian countryside / Loft Buro* // DesignBoom. -02.10.2022. -Режим доступу:

https://www.designboom.com/architecture/meditation-cabin-lightweight-on-stones-in-ukrainian-countryside-10-02-2022/

27. Fradina O. *A Kyiv therapist gets a Scandinavian Zen studio / Kamala Center (project coverage)* // Design Milk / AmazingArchitecture. -Mar. 2018 / 2023. -Режим доступу: https://design-milk.com/a-kyiv-therapist-gets-a-scandinavian-zen-studio-by-olga-fradina/

28. *Esalen origin stories: architecture at Esalen* // Esalen Institute (history and architecture article). -21.05.2024. -Режим доступу: https://www.esalen.org/post/esalen-origin-stories-architecture-at-esalen-052124

29. *A Yoga Studio and Lecture Hall in Kyiv is Designed for Multi-Generational Use* // Interior Design (project article). -03.06.2021. -Режим доступу: https://interiordesign.net/projects/a-yoga-studio-and-lecture-hall-in-kyiv-is-designed-for-multi-generational-use/

30. Project coverage and local portfolios: *Japandi / Kyiv studio projects; local spa/retreat portfolio posts* // AmazingArchitecture, DesignBoom (Kyiv projects). -Режим доступу: https://amazingarchitecture.com

31. *The architecture of spiritual retreat centers as the innovation in spiritual sphere* // OpenReviewHub / Arch-Studies summaries. -2019. -Режим доступу: https://openreviewhub.org/lea/paper-2019/architecture-spiritual-retreat-centers-innovation-spiritual-sphere

32. *The Architecture of Meditation and Community Spaces* -architecture competitions / professional reviews and Medium posts on meditation space design. -Режим доступу: https://architecturecompetitions.com/the-architecture-of-meditation-and-community-spaces

33. *The Architecture of Retreat: From Spiritual to Secular Mindfulness* / case study article and thesis sources -ResearchGate. -2023. -Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/364318153_The_Architecture_of_Retreat_From_Spiritual_to_Secular_Mindfulness

34. Project portfolios and synthesis of Ukrainian case studies (Kamala, Loft Buro, local studio portfolios) -Design Milk / AmazingArchitecture / DesignBoom (various project pages). -Режим доступу: https://design-milk.com/

35. Pallasmaa, J. *The Eyes of the Skin: Architecture and the Senses.* -Chichester : Wiley, 2012. -144 p.

36. Blesser, B., Salter, L.-R. *Spaces Speak, Are You Listening? Experiencing Aural Architecture.* -Cambridge : MIT Press, 2007. -432 p.

37. Burnard, M. D., Kutnar, A. *Wood and human stress in the built indoor environment: a review* // *Wood Science and Technology*. -2015. -Vol. 49. -P. 969–986.

38. Kopec, D. *Environmental Psychology for Design.* -New York : Bloomsbury Publishing, 2024. -361 p.

39. Blesser, B., Salter, L.-R. *Spaces Speak, Are You Listening? Experiencing Aural Architecture.* -Cambridge : MIT Press, 2007. -432 p.

40. Kellert, S. R., Heerwagen, J., Mador, M. *Biophilic Design: The Theory, Science, and Practice of Bringing Buildings to Life.* -New Jersey : Wiley, 2008. -382 p.

41. ДБН В.1.2-8:2021. *Основні вимоги до будівель і споруд*. -Київ: Мінрегіон України, 2021.

42. ДБН В.1.2-7:2021. *Пожежна безпека*. -Київ: ДП «Укрархбудінформ», 2021.

43. ДБН В.1.2-10:2021. *Захист від шуму та вібрації*. - Київ: Мінрегіон, 2021.

44. ДСТУ Б EN 13779:2011. *Вентиляція громадських будівель. Вимоги до систем вентиляції та кондиціонування повітря (EN 13779:2007, IDT)*. -К.: Мінрегіонбуд України, 2012.

45. ISO 16000. *Indoor air -Determination of VOC emissions*. -Geneva: ISO, 2021.

46. МОЗ України. *Державні санітарні норми і правила щодо будівництва і реконструкції закладів охорони здоров'я та громадських закладів*. -Київ, 2022.

47. ДБН В.2.2-40:2018. *Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення*. -Київ: Мінрегіон, 2018.

48. ДБН А.2.2-3:2014. *Склад та зміст проектної документації на будівництво*. -Київ: Мінрегіонбуд, 2014.

49. International WELL Building Institute. *WELL Building Standard v2*. -New York, 2022.

50. Kurosu, M., Kashimura, K. Apparent usability vs. inherent usability: experimental analysis on the determinants of the apparent usability. *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, 1995. -P. 292–293.

51. Kim, H., Lee, H. Influence of Visual–Tactile Material Perception on Human Emotion in Virtual Spaces. *Frontiers in Psychology*. -2023. -Vol. 14. -Article 1123456.

52. Пелипенко, О. Ю. Психологічні особливості взаємодії людини з предметним середовищем // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. -2021. -№ 3. -С. 42–49.

53. Хількевич О. В. *Психологічні аспекти сприйняття архітектурного середовища*. – Київ: НАУ, 2019. – 156 с.

54. Ковальчук Л. М. *Колір у системі архітектурно-художніх засобів інтер'єру*. – Львів: НУ "Львівська політехніка", 2020. – 212 с.

55. Heschong, L. *Thermal Delight in Architecture*. – Cambridge, MA: MIT Press, 1979. – 118 p.

56. Boyce, P. R. *Lighting for People and Buildings*. – London: Routledge, 2014. – 382 p.

57. Kellert, S. R., Heerwagen, J. H., Mador, M. L. *Biophilic Design: The Theory, Science and Practice of Bringing Buildings to Life*. – Hoboken, NJ: Wiley, 2008. – 384 p.

58. ДБН В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Будинки і споруди. Основні положення» : ДБН; затв. 2022. -URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/v_2_2_10/ (дата звернення: 01.11.2025).

59. ДБН В.2.2-9:2018 «Будинки і споруди. Громадські будівлі» : ДБН; 2018. -URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=82012 (дата звернення: 01.11.2025).

60. *Рис.2.1.1. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, зона ресепшн [https://images.adsttc.com/media/images/663e/0db5/da2a/5971/c3d9/e98a/large_jpg/stan-yoga-studio-dubrovska-studio_7.jpg?1715342786=]*
61. *Рис.2.1.2. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, головна зала [https://media.yatzer.com/22_stan_dubrovska_studio_kyiv_yevhenii_avramenko_yatzer-1-1400x931.jpg]*
62. *Рис.2.1.3. STAN Yoga & Barre Studio в Києві, роздягальна [https://media.yatzer.com/41_stan_dubrovska_studio_kyiv_yevhenii_avramenko_yatzer-1.jpg]*
63. *Рис. 2.1.4. Dzin` Space ретритно-фестивальний центр в Карпатах [https://dzin-space.com/wp-content/uploads/2024/02/309271912_5472809306119327_5892519862846589183_n.jpg]*
64. *Рис. 2.1.5. Dzin` Space ретритно-фестивальний центр в Карпатах [https://dzin-space.com/wp-content/uploads/2024/02/photo_37_2024-02-13_19-53-36.jpg]*
65. *Рис.4.1.1. Фасад будівлі ЖК «Obolon Plaza» [*https://lun-images.lunstatic.net/bd-ua-01/t.3.1.1/1014/570/building-origin-image/68679.jpg*]*
66. *Рис.4.1.2. Ситуаційний план ЖК «Obolon Plaza» [*https://gdevkievezhithorosho.com/wp-content/uploads/2020/05/%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0-1024x652.png*]*
67. *Рис.4.1.3. Генеральний план ЖК «Obolon Plaza» [*https://obolon-plaza.com.ua/img/app-ua/s1/6/office_3fl_302.jpg*]*

Додатки

1. Платонова А.С., Третяк Ю.В. Особливості використання оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів**.** «Міжнародна науково-технічна конференція "Архітектура історичного Києва. Актуальні перспективи відбудови» (Науковий керівник: доктор архітектури, професор, завідувач кафедри дизайну архітектурного факультету КНУБА Третяк Юлія Вікторівна).

2. **Платонова А.**, Косаревська Р.О. СИМВОЛІКА РАВЛИКА У БРЕНДИНГУ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ. *Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: до 150-річчя Олександра Вербицького*: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Київ (21-23 травня 2025 р.), Київ: НАОМА, 2025. С.399-400. URL: https://drive.google.com/file/d/1-wxce8s1-K3ga83ffUacXn6jyPCyDccA/view

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ АРХІТЕКТУРИ

СЕРТИФІКАТ № 2025-159

підтверджує, що

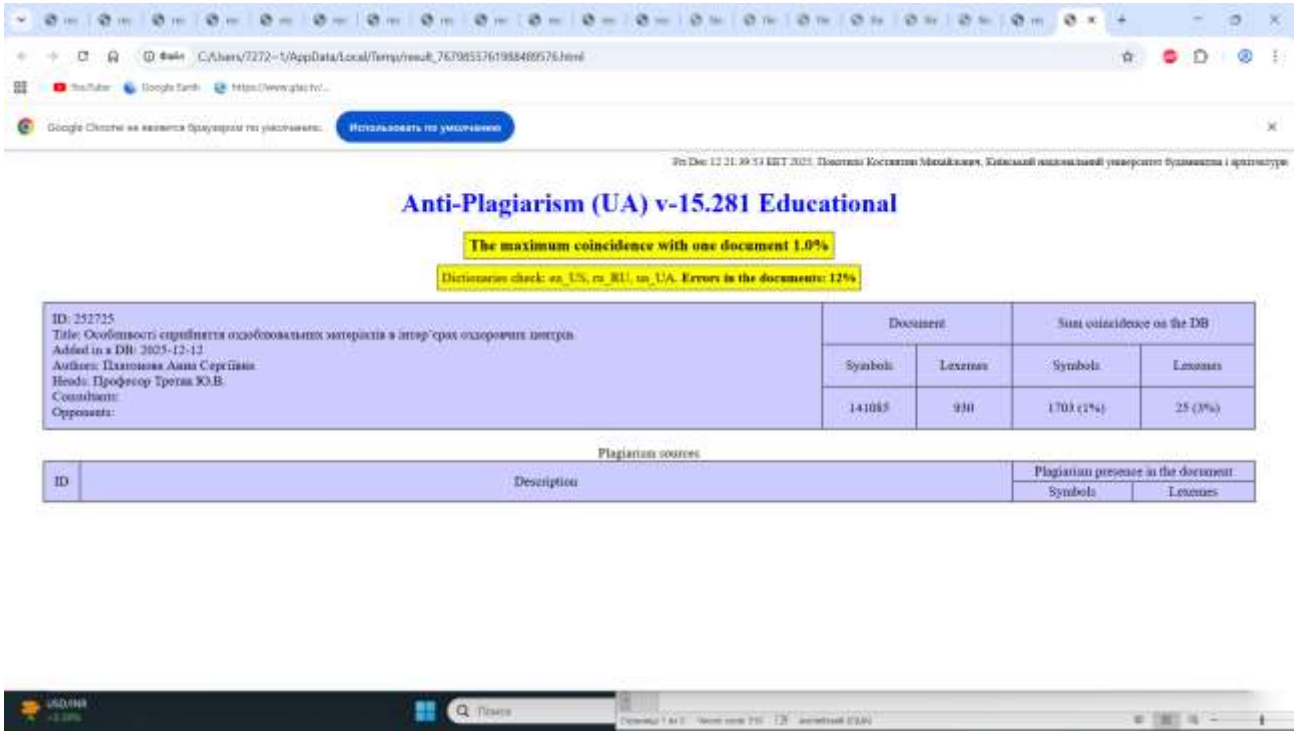
Платонова Анна

взяв (ла) участь у роботі IV Міжнародної науково-практичної конференції

«Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві:
до 150-річчя Олександра Вербицького»

Україна. Київ. 21–23 травня 2025 року
30 годин (1 кредит ЄКТС)

Ректор НАОМА Олександр ЦУГОРКА

Fri Dec 12 21:39:53 EET 2025. Повстин Костянтин Михайлович. Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism (UA) v-15.281 Educational

The maximum coincidence with one document 1.0%

Dictionaries check: en_US, ru_RU, uk_UA. **Errors in the document: 12%**

ID: 252725 Title: Особливості сприйняття особовозначальних матеріалів в інтер'єрах оздоровчих центрів Added in x DB: 2025-12-12 Authors: Платонова Анна Сергіївна Heads: Професор Третяк Ю.В. Consultants: Opponents:	Document		Sum coincidence on the DB	
	Symbols	Lexemes	Symbols	Lexemes
	141085	930	1703 (1%)	25 (3%)

Plagiarism sources

ID	Description	Plagiarism presence in the document	
		Symbols	Lexemes